

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

TÄS ME 24.2.2016 KLO 19.00

Autenttinen liike -työskentely esityksellisenä tapahtu-
mana

TEKIJÄ: Veera Eveliina Ahonen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Tanssinopettajan koulutusohjelma	
Työn tekijä Veera Eveliina Ahonen	
Työn nimi TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00 – Taiteellinen opinnäytetyö Autenttinen liike -työskentelystä esityksellisenä tapahtumana	
Päiväys 12.5.2016	Sivumäärä/Liitteet 66/7
Ohjaaja Paula Salosaari	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Savonia-ammattikorkeakoulu, Musiikki ja tanssi/Itäinen tanssin aluekeskus, ITAK	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Teos <i>TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00</i> on Veera Ahosen ja Karoliina Rosenbergin yhdessä koreografoima taiteellinen opinnäytetyö, jossa Autenttinen liike -työskentely vietiin esitykselliseksi tapahtumaksi. Teos nähtiin Sotkulla, Kuopiossa 24.2.2016 osana Savonia-ammattikorkeakoulun tanssinopettajaopiskelijoiden Lähtölaukaus-tanssifestivaalia. Molemmat koreografit kirjoittavat omat raportit pohjaten omiin kokemuksiinsa ja näkemyksiinsä teosprosessin aikana.</p> <p>Taiteellisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia koreografisen prosessin kautta, kuinka Autenttinen liike -työskentelyn voi viedä lavatapahtumaksi. Riittääkö Autenttinen liike -työskentely sellaisenaan? Onko se itsessään tarpeeksi mielenkiintoista katsottavaa? Miten häiriötekijät, katsojat ja ympäristö vaikuttavat liikkujan? Säilyykö liike edelleen aitona, kehosta kumpuavana, jos sillä on yleisöä, sekä millainen on yleisön rooli?</p> <p>Opinnäytetyön raportissa selvitetään Autenttinen liike -työskentelyn metodia, osallistavuutta kyseissä tanssiteoksessa sekä kirjoittajan omaa taustaa Autenttinen liike -työskentelyn parissa. Autenttinen liike -työskentelyn metodi ja yleisön osallistaminen ovat esillä opinnäytetyön eri osissa. Työssä tarkastellaan yleisön tapaa, roolia olla osallisena esityshetkellä merkityksellisellä tavalla osana teoksen rakentumista. Lisäksi raportissa avataan teosprosessia sen lähtökohdista esityshetkeen ja jälkirefleksiointiin saakka ja pohditaan prosessin aikana nousseita kysymyksiä.</p> <p>Raportti pohjautuu kirjoittajan omiin kokemuksiin luomisprosessin aikana, luomisprosessin aikana tehtyihin demoihin sekä demojen koeyleisöjen sekä teoksen yleisön kirjoittamiin kokemuksiin. Kirjoittaja esittelee yhden tavan tuoda Autenttinen liike -työskentely esitykselliseksi tapahtumaksi näyttämölle. Työprosessin ja sitä seuranneen <i>TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00</i> -teoksen pohjalta kirjoittaja kertoo oman näkemyksensä, mitkä elementit hänen mielestään tekivät Autenttinen liike -työskentelystä esityksellisen tapahtuman tässä opinnäytetyössä.</p>	
<p>Avainsanat</p> <p>Autenttinen liike -työskentely, liikkuja, todistaja, koreografinen prosessi, osallistavuus näyttämöteoksessa</p>	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Dance Teacher			
Author Veera Eveliina Ahonen			
Title of Thesis TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00 -An artistic thesis of Authentic movement as a performance			
Date	12.5.2016	Pages/Appendices	66/7
Supervisor Paula Salosaari			
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences, Music and Dance/ Regional Dance Center of Eastern Finland			
<p>Abstract</p> <p><i>TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00</i> is an artistic thesis choreographed by Veera Ahonen and Karoliina Rosenberg, which brought Authentic Movement to the stage as a performance. The piece was performed as a part of Savonia University of Applied Sciences dance teacher student's own Lähtölaukaus dancefestival on 24.2.2016 at Sotku theatre in Kuopio. Both choreographers write own report based on their own experiences and visions during the choreographic process.</p> <p>The purpose of the artistic thesis was to explore through choreographic process how Authentic movement can be produced as a stage performance. Is Authentic movement enough by itself? Is it interesting enough to watch? How do distractions, audience and environment effect to the mover? Can the movement still be real coming from movers body if it has audience? What is the role of the audience?</p> <p>The thesis explains the ideology of Authentic movement, participation in this dance piece and writer's own history of practising Authentic movement. Authentic movement and participation of audience are referred to throughout the thesis. The work examines the way in which the role of audience becomes meaningful part of the piece and its creation in a precious way. The Report also look at the choreographic process from the starting point to the performance and afterward reflection, recounting the questions that came during the process.</p> <p>The thesis is based upon writer's own experiences, demonstrations during the creative process along with the audience's impressions, which they had written down. The writer shows her own opinion how to bring Authentic movement to the stage as a performance. Based on the choreographic process and the piece <i>TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00</i> the writer tells her opinion, of which elements made performance out of Authentic movement practise in this thesis.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Authentic movement, mover, witness, choreographic process, participation in performance</p>			

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET	8
2.1	Autenttinen liike -työskentely	8
2.1.1	Käsitteen autenttinen merkitys Autenttinen liike -työskentelyssä	8
2.1.2	Autenttinen liike -työskentelyn synty	9
2.1.3	Autenttinen liike -työskentelyn roolit: Todistaja ja liikkuja	10
2.1.4	Autenttinen liike -työskentely käytännössä	11
2.1.5	Autenttinen liike -työskentelyn ja improvisaation ero	12
2.1.6	Oma taustani Autenttinen liike -työskentelyn parissa	12
2.2	Osallistavuus tanssiteoksessa	13
3	TYÖPROSESSI	15
3.1	Alkusysäys ja lähtökohdat	15
3.2	Työstö workshopin ja demojen avulla	17
3.2.1	Autenttinen liike -työskentelyn workshop 1.-3.9.2015	17
3.2.2	Demot viikoilla 38-41	21
3.2.3	TÄS ME 10.10.2015 klo 13.00/14.00 UrbanApa x Ateneum, Helsinki	26
3.2.4	Vierailu taidelukio Lumitissa 11.11.	28
4	TYÖPROSESSIN AIKANA ESIIN NOUSSEET KYSYMYKSET	30
4.1	Miten häiriötekijät vaikuttavat liikkeeseen?	30
4.1.1	Autenttinen liike -työskentely suhteessa tilaan	30
4.1.2	Autenttinen liike -työskentely suhteessa muihin tilassa oleviin ihmisiin	30
4.1.3	Autenttinen liike -työskentely suhteessa tilassa kuuluviin ääniin	31
4.1.4	Vaikuttiko todistajien tehtävien tietäminen liikkujana olemiseen?	32
4.2	Voidaanko Autenttinen liike -työskentelyn aikana tehdyn liikkeen aitous todistaa?	32
4.3	Katsottuna oleminen - aitous vs. esiintyvyys	32
5	KOHTI SOTKULLA ESITETTÄVÄÄ NÄYTTÄMÖTEOSTA	34
5.1	Esiintyjä-katsoja suhde	35
5.2	Teoksen neljä osaa	35
5.3	Todistajien tehtävät	36
5.4	Ääninauhan työstö ja viimeistely lopulliseen muotoonsa	39
5.5	Avoin valodramaturgia	40

5.6	Tila	41
5.7	Markkinointi.....	42
6	TANSSITEOS: TÄS ME 24.2.2016 KLO 19.00	43
6.1	Oma kokemus liikkujana.....	47
6.2	Yleisökeskustelusta nousseita aiheita	47
7	AUTENTTINEN LIIKE -TYÖSKENTELY ESITYKSELLISENÄ TAPAHTUMANA.....	50
8	POHDINTA.....	52
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	54
	LIITE 1: VIDEO TEOSHAKUIHIN	56
	LIITE 2: ÄÄNINAUHA URBANAPA X ATENEUM-FESTIVAALIA VARTEN	57
	LIITE 3: LOPULLINEN ÄÄNINAUHA	59
	LIITE 4: OONA VÄHÄKANKAAN PIIRROS 7.2. TREENEISTÄ	62
	LIITE 5: TÄS ME 24.2. KLO 19.00 TEASER.....	63
	LIITE 6: TÄS ME 24.2. KLO 19.00 JULISTE	64
	LIITE 7: TÄS ME 24.2. KLO 19 KÄSIOHJELMA SIVUT 1 JA 2	65

1 JOHDANTO

Tein taiteellisen opinnäytetyön yhdessä Karoliina Rosenbergin kanssa. Idean opinnäytetyöllemme saimme elokuussa 2015. Halusimme liikkua yhdessä, ja koska ulkona oli kaunis ilma, menimme tekemään Autenttinen liike -työskentelyä puistoon. Olimme molemmat tutustuneet Autenttinen liike -työskentelyyn opiskellessamme yhtä aikaa Pohjois-Karjalan ammattiopisto Outokummussa. Työskennellessämme puistossa, heräsimme kiinnittämään huomiota tilassa oleviin häiriötekijöihin ja siihen, kuinka ne vaikuttavat liikkujaan. Olisiko liikkujan mahdollista sulkea häiriötekijät mielensä ulkopuolelle julkisessa tilassa, jossa niiden määrä on valtava. Seurasimme kuinka ihmiset reagoivat Autenttinen liike -työskentelyä tekevään liikkujaan keskellä kaupunkitilaa. Näiden kokemusten seurauksena aloimme pohtia voisiko Autenttinen liike -työskentelyn viedä lavalle teokseksi.

Opinnäytetyömme koreografisessa prosessissa tutkimme, kuinka Autenttinen liike -työskentelyn voi viedä lavatapahtumaksi. Riittääkö Autenttinen liike -työskentely sellaisenaan? Onko se itsessään tarpeeksi mielenkiintoista katsottavaa? Millä tavoin erilaiset häiriötekijät, kuten yleisö, vaikuttavat liikkujaan? Säilyykö liike edelleen aitona ja kehosta kumpuavana, jos sillä on yleisöä? Mikä on yleisön rooli tällaisessa teoksessa?

Opinnäytetyömme toteutusprosessi kesti kokonaisuudessaan seitsemän kuukautta. Tänä aikana työstimme opinnäytteemme ideatasolta kokoillan teokseksi. Tärkein työskentelytapamme oli alkusyklyn aikana toteutettu demotyöskentely yleisön läsnä ollessa. Tämän avulla saimme työstämme ja sen kehittymisestä informaatiota, jonka avulla pystyimme jatkamaan eteenpäin kohti itse lavateosta. Taiteellinen opinnäytetyömme TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00 nähtiin Kuopiossa, Sotkun näyttämöllä. Teoksen jälkeen pidimme yleisökeskustelun, jossa avasimme teosprosessiamme ja yleisö sai jakaa omia kokemuksiaan vasta koetusta elämyksestä.

Käytimme videokuvaamista apuna työprosessissa ja sen dokumentoimisessa. Työprosessin ajan pidin työpäiväkirjaa. Prosessin aikana apunamme olivat koulusohjelmassamme neljättä vuotta opiskeleva opponenttimme Janna Loukas sekä opinnäytetyönohjaajamme Paula Salosaari. Lisäksi saimme tanssin kentällä toimivilta ammattilaisilta palautetta Tanssi Itää -iltamassa Sotkulla ja UrbanApa x Ateneum -festivaalilla Helsingissä. Opinäyteprosessiin liittyen teimme ohjeistamis- ja hankkeistamis-sopimuksen Itäisen tanssin aluekeskuksen kanssa, koska halusimme esittää opinnäyteprosessin tuloksena syntyneen teoksen Sotkulla.

Opinnäytteeni raportissa kerron Autenttinen liike -työskentelystä, sekä omasta taustastani sen parissa. Lisäksi avaan osallistavan tanssiteoksen määritelmää pohjaten opinäyteprosessin tuloksena syntyneeseen lavateokseen ja kerron koreografisen teosprosessin kulusta opinäyteprojektin aikana. Raportissa kirjoitan Autenttinen liike -työskentelystä, todistajasta ja liikkujasta, pohjaten Kirsi Monnin Teatterikorkeakoululle tekemän väitöstutkielman liiteosan toiseen painokseen.

Kerron opinnäytetyön lähtökohdista, sen työprosessista ja lopullisen teoksen esityshetkestä pohjaten omiin kokemuksiini sekä prosessin aikana tekemiini havaintoihin. Tarkastelen työtäni siis fenomenologisesti eli sellaisena kuin se ilmenee minulle, pohjaten kokemuksiin, aistihavaintoihin ja näiden kautta syntyvään ymmärrykseen asiasta (Lähdesmäki, T., Hurme, P., Koskimaa, R., Mikkola, L., Himberg, T. 2015). Pohdin prosessin merkitystä minulle ja siitä heränneitä ajatuksia.

Suuressa osassa kirjallista työtäni käytän me-muotoa, sillä teimme kaikki opinnäytetyötä koskevat päätökset yhdessä työparini Karoliina Rosenbergin kanssa. Kirjallisen osuuden loppuun olen lisännyt liitteiksi linkin teoshakuja varten koostettuun videoon, prosessin eri vaiheissa käytetyt ääninauhatekstit, linkin teoksen teaseriin, teoksen käsiohjelman ja julisteen sekä Oona Vähäkankaan piirroksen harjoituksistamme. Raportissa lainatut tekstit ovat otteita työpäiväkirjastani.

2 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET

Ensimmäiseksi avaan Autenttinen liike -työskentelyä käsitteenä, sen syntymää, siinä ilmeneviä rooleja ja metodia konkretiassa Kirsi Monnin väitöstutkielman liiteosion pohjalta. Tämän jälkeen kerron, kuinka Autenttinen liike -työskentely ja improvisaatio eroavat toisistaan ja esittelen oman taustani Autenttinen liike -työskentelyn parissa. Luvun lopuksi selvennän vielä osallistavuutta tanssiteoksessa pohtien sitä taiteellisen opinnäytteeni näkökulmasta.

2.1 Autenttinen liike -työskentely

Autenttinen liike -työskentelyllä on monta nimeä; Aktiivinen mielikuvitus liikkeessä, Liike syvyydessä. Tämän vapaassa improvisaatiossa tapahtuvan, prosessinomaisen, kehontietoisuuden väljän metodin on kehittänyt Mary Starks Whitehousen 1950-luvulla. Metodin ytimessä on eletyn kehon kokemuksen reflektio toisen ihmisen, todistajan tai Whitehouse näkijäksi kutsuman henkilön läsnä ollessa. (Monni 2004, 41-42.)

Whitehousen kokemus jungilaisesta psykoanalyysista, kokemukset modernin tanssin koreografina, opettajana ja tanssijana 1940- ja 1950-luvuilla Yhdysvalloissa ovat vaikuttaneet tämän työskentelytavan kehittymiseen, jota Whitehouse itse kutsui nimellä Movement in depth. Authentic movement nimellä, yksilöllisen liike-improvisaation ja katsojan yhdistävää työskentelyä, alkoi nimittää Whitehousen oppilas Jane Adler, joka jatkoi metodin kehittämistä omaan suuntaansa. Myös Joan Chodorow kiinnostui työskentelystä ja vei sitä omaan suuntaansa. (Monni 2004, 42.) Nykyään Autenttinen liike -työskentelyä käytetään niin harjoitusmetodin, koreografian luomisen apukeinona kuin myös tanssiterapiassa.

Autenttinen liike -työskentely pitkänä prosessina koostuu Adlerin mukaan viidestä vaiheesta. Ensimmäisen vaihe on työskentelyn etsiminen tai tunnustelu, jossa liikkuja tunnistaa kokemuksen Autenttisen liikkeestä ja kokee voivansa tehdä mitä vain. Toinen vaihe on Adlerin sanoin ”Autenttisen liikkeen ilmaisu”. Tässä vaiheessa opitaan luottamaan Autenttiseen liikkeeseen ja tunnetaan suurta vapautta liikkumisesta. Kolmantena on liikkeen teemojen havainnointi, esiin tulevan repertuaarin tunnistus. Tässä vaiheessa liikkuja huomaa tiettyjä toistuvia liikemalleja liikkueessaan. Neljäntenä vaiheena tulee liikkeen teemojen työstäminen. Tämä vaihe on oleellinen varsinkin terapeuttisessa prosessissa. Tässä liikkuja voi alkaa tutkia teemaa muun muassa kokeillen eri tapoja keskittyä siihen, liioitella sitä tai kohdata se. Viides vaihe, joka myös korostuu terapeuttisessa prosessissa, on Adlerin mukaan ”kokemus ratkaisusta”. Ongelma kohdataan ja koetaan, jotta voidaan päästä eteenpäin. (Monni 2004, 65-67.)

2.1.1 Käsitteen autenttinen merkitys Autenttinen liike -työskentelyssä

Autenttinen liike -työskentely on ongelmallinen nimi, sillä sana autenttinen johtaa helposti koko käsitteen väärinymmärtämiseen. Monnin tulkinnan mukaan termi olisi tässä kontekstissa ymmärrettävä

hermeneuttisena käsitteenä, jossa keskeistä on tulkintojen tekeminen ja aiheen syvä inhimillinen ymmärrys (Lähdesmäki, T., Hurme, P., Koskimaa, R., Mikkola, L., Himberg, T. 2015).

Käsitteellä autenttinen viitataan autenttisen muodon tajuun, intersubjektiviisessa maailmassa jaettuun yhteiseen käsitykseen näkyvän muodon merkityksestä. Autenttinen siis viittaa kehontietoisuuteen havainnoituvan ennakoimattoman liikkeen maailmayhteyden tutkimiseen, jossa kyse on aina henkilökohtaisesta, kulttuurisesta ja historiallisesta maailmayhteydestä, jota havainnoidaan kehoallisen kokemuksen avulla. Tiedostamattomasta nousevaa liikettä siis havainnoidaan tietoisesti oman kehon toimissa oppaana. Tässä sisäisessä dialogissa pyritään tarkastelemaan liikkeen ymmärrystä persoonallisella, kulttuurisella ja kollektiivisella tasolla. (Monni 2004, 42, 44.)

Työskentelyn kontekstin yhteydessä autenttinen terminä on siis ymmärrettävä ei fyysisen maailman oleuvuutta kuvaavana vaan viittauksena suhteeseen ja yhteyteen havaitun ja oletetun maailman välillä Monni kirjoittaa avaten filosofin ja tanssintutkijan Jaana Parviaisen näkemystä asiasta. Autenttisuus käsitteenä kuvaa prosessia ja suhdetta. Kyse on siis siitä, millä tavoin liike koetaan yhteydessä elettyyn, koettuun kehoallisuuteen eli millainen kyky sillä on avata maailmaa. (Monni 2004, 42, 81.)

2.1.2 Autenttinen liike -työskentelyn synty

Ollessaan tanssijana ja tanssinopettajana Yhdysvalloissa 1950-luvulla Whitehouse alkoi vieraantua sen ajan modernista tanssista. Hän koki taidetanssin opeteltavissa olevana taito-orientoituneena muotona, jossa tanssijalla oli koko ajan vähenevässä määrin mitään inhimillisesti merkittävää sanottavaa. Käännekohta Whitehouselle oli oivallus halusta opettaa ja tutkia ihmistä, mitä ihmisessä tapahtuu tanssiessa eikä tanssimuodon siirtämisestä eteenpäin. (Monni 2004, 44.)

Whitehouse halusi auttaa ihmisiä tutkimaan ja vapauttamaan kehojensa potentiaalia ja maailmasuhdetta. Olennaista oli ”tanssijan henkilökohtaisen, aktuaalisen eletyn kokemuksen tunnistaminen, ilmaiseminen ja sen merkityksellisyys reflektointi”, Monni kirjoittaa. Whitehousen rooli opettajana muuttui tarkkaavaiseksi, sallivaksi katsojaksi ja hän luopui ”oikein” tekemisen mallin vaatimisesta ja antoi tilan liikkujan ja näkijän suhteen ennakoimattomalle prosessille. Työskentelyn muovautuessa kohti liikkujan ja näkijän välistä henkilökohtaista, reflektiivistä prosessia samalla, kun Whitehouse työskenteli myös muiden kuin tanssijoiden kanssa, työskentely siirtyi tanssimuodon opettamisesta tanssiterapeuttiseen prosessiin. Whitehouse nähdäänkin yhtenä tanssiterapian pioneereista. (Monni 2004, 45-46.)

Whitehouse oli saanut modernin tanssin koulutuksen Martha Grahamin opissa. Hän kuitenkin koki, että 1950-luvun Amerikassa ei voinut keskittyä tanssiin putoamatta fyysisen urheilukoulutuksen kategoriaan. Tämän vuoksi Whitehouse lähti Dresdeniin Mary Wigmanin luovan tanssin oppiin toiveena löytää toisenlainen lähestymistapa liikkeeseen. Koulutuksen ohella Whitehouse tutustui jungilaiseen psykoanalyysiin, jonka syvyyspsykologian keskeisiä piirteitä hän yhdisti työskentelynsä liikkeen reflektiivisen prosessin kanssa. Näitä olivat muun muassa aktiivinen mielikuvitus ja polaarisuus. (Monni 2004, 46.)

Aktiivinen mielikuvitus tarkoittaa reflektiivistä ja dialogista prosessia, jossa sallitaan tiedostamattoman nousta esiin. Tämän kautta kohdataan, läpieletään ja reflektoidaan esiin noussutta. Polaarisuus vaikuttaa tajunnassamme kaikissa vastapareissa. Se sisältää sekä tietoisuudessa vaikuttavan, että tiedostamattomassa piilevästi vaikuttavan. Oleellista Whitehousen mukaan on ymmärtää toiminnallinen ja periaatteellinen ero vastakohtien välillä sekä vastakohtien hyvään tasapainoon pyrkiminen. Persoonallisen ja kollektiivisen tiedostomattoman lisäksi Jungilaiseen ajatteluun sisältyy käsite ”Itse”, jossa kokemuksellista ulottuvuutta ajatellaan persoonallisen minän tason ylittävänä sekä tietoisuutena, jossa tietoisuus osallisuudesta olemiseen jakamattomana vastakohtien ykseytenä vaikuttaa. (Monni 2004, 47-49.)

Omassa työssään Whitehouse oli erityisesti kiinnostunut liikkujan liikutetuksi tulemisen hetkestä ja kokemuksesta. Jane Adler taas keskittyi tutkimaan liikkujan ja näkijän välistä suhdetta terapeutista näkökulmasta, pohtien näkijän, näkemisen tietoisuuden reflektion ja nähdyksi tulemistä. Näkemisen taito, sen suhde yhteisölliseen ja kollektiiviseen eettisyyteen, oli keskiössä Adlerille. Hänen mukaansa työskentelyn harjoittamisen syvyys liittyy länsimaisen ihmisen kaipuuseen tulla nähdyksi itsensä toisen katseessa kuin myös pelkoon nähdä itsemme. (Monni 2004, 60-61.)

Alun perin Liikettä syvyydessä -työskentelymuoto ei kehittynyt teoreettisesti vaan tanssitaiteen ja tanssijuuden lähtökohdista. Whitehousea, Chodorowia ja Adleria vei eteenpäin halu ymmärtää uudella tavalla kehollisen olemisen mahdollisuuksia. Kaikki kolme lähtivät kehittämään työskentelyä omiin suuntiinsa. Autenttinen liike -työskentelystä, kuten se tänä päivänä tunnetaan, monet tanssin ammattilaiset ovat löytäneet metodin oman luovan prosessinsa syventämiseen. Kiinnostus työskentelyä kohtaan kasvaa yhä. (Monni 2004, 50.)

2.1.3 Autenttinen liike -työskentelyn roolit: Todistaja ja liikkuja

Autenttinen liike -työskentely tapahtuu kahden ihmisen, liikkujan ja (Whitehousen kutsuman näkijän) todistajan ennakoimattomana työskentelynä. Liikkuja työskentelee silmät kiinni tiedostaen kuitenkin todistajan katseen, keskittyen kinesteettisen tason sekä kehon impulssien havainnoimiseen ja seuraamiseen. Näkijä ei vain katso liikkujan roolissa olevaa vaan todistaa liikettä. Hän kuuntelee antaen erityisen huomion, tarkkaavaisuuden ja reflektiivisyyden laadun sekä intensiteetin. (Monni 2004, 51, 55.)

Liikkujan roolissa oleva asettuu avoimen odottamisen, ”avoimen mielikuvituksen tilaan ja herkistyy huomioimaan kehollisia muutoksia ja niihin reagoimista, sisäisiä impulsseja, joilla on aistillinen, kehollisesti koettu laatu”, kirjoittaa Monni. Impulssi ottaa siis liikkeellisen, fyysisen toiminnan muodon. Liikkuja seuraa intuitiotaan, proprioseptisestä tietoisuudesta nousevaa informaatiota eikä tiedä ennalta mitään tässä tilanteessa. Työskentelyn edetessä liikkuja alkaa murtaa liikkeen automaatiota ja laajentaa sitä kohti ennakoimatonta maailmaa, havainnoiden samaan aikaan egonsa reaktioita. Liike avautuu yhä monitasoisempana ja liikkuja oppii antautumaan sille yhä syvemmin; ennalta arvioimatta tuomitsematta ja kritisoiden. (Monni 2004, 51-52, 62.)

Monni kirjoittaa Whitehousen kuvailleen liikkujan asennetta taolaisen sanonnan ”teoton toiminta” mukaan. Whitehousen mukaan ”liikutetuksi tuleminen”, fyysisesti, erotuksena kokemuksesta ”minä liikun” mahdollistaa tämän tapahtumisen. Liikutetuksi tulemisessa yhdistyy ajatus ”minä liikun” ja ”annan minulle tapahtua”. ”Antaa tapahtua” ei tarkoita kehon rentoutumista tai romahtamista vaan energian keskittämistä niin, että liike johtaa ja liikkuja seuraa. Ihmisen seuratessa liikettä hän ei voi samaan aikaan johtaa sitä. Tämän kaltainen liikkeellisyys ei voi olla ennakoitua, selitettyä eikä sitä voi työstää esiin tai toistaa samanlaisena. Hetki, jolloin tanssija tai tavallinen ihminen lopettaa antamasta vaatimuksia tai ohjeita keholleen ja tulee liikutetuksi, on tunnistettava sekä liikkujalle että todistajalle. Tällöin egon voi nähdä luopuvan kontrollista, valinnasta, vaatimusten asettamisesta ja antaa luvan ennalta tietämättömälle kokemuksellisuudelle ja liikkeelle. (Monni 2004, 54.)

Whitehousen työskentelyssä tunnetun näkijän, todistajan roolissa olevan täytyy luopua kaikista ennakokäsityksistään ja toiveistaan. Läsnäolollaan todistaja luo sallivan, hyväksyvän ja reflektiivisen ilmapiirin, joka luotaa nimenomaan yksilöllistä ja kehollista maailman kuvaa. (Monni 2004, 51, 55.) Todistajan pitää nähdä ainoastaan se, mikä liikkeessä on nähtävissä. Todistajan tehtävä on myös suojella liikkujaa satuttamasta itseään. Syventääkseen kinesteettistä kokemustaan todistamisesta liikkuja voi myös kokeilla liikkujan tekemää liikettä itse harjoituksen aikana.

2.1.4 Autenttinen liike -työskentely käytännössä

Käytännössä Autenttinen liike -työskentely harjoitus etenee seuravasti: Etukäteen, ennen harjoituksen aloittamista päätetään yhdessä, kuinka kauan harjoitus kestää. Kesto voi olla mitä vain, esimerkiksi viidestä minuutista useaan tuntiin. Ensimmäisiä kertoja työskentelyä tehdessä voi olla helpompi pitää kesto suhteellisen lyhyenä ja harjoituskertojen lisääntyessä kasvattaa sitä. Jos ei ole ennen työskennellyt silmät kiinni tai Autenttisen liike -työskentelyn parissa, lyhytkin harjoitusaika voi tuntua pitkältä. Vastaavasti liikkujan päästessä kiinni liikkeeseen pitkäkin harjoitus voi tuntua vain hetkeltä. Sovitun ajan loppuessa todistaja sanoo ääneen esimerkiksi: ”Muutama minuutti aikaa löytää lopetus. Kun olet valmis, voit avata silmät”. Tämä on merkinä silmät kiinni olevalle liikkujalle lähteä etsimään lopetusta ja lopuksi avata silmät.

Liikkuja voi aloittaa harjoituksen mistä tahansa asennosta ja tasosta, jossa kokee pystyvänsä keskittymään ja rauhoittumaan oman kehon kuunteluun. Usein Autenttinen liike -työskentely aloitetaan selinmakuulla lattiatasosta. Kokeneen liikkujan on välillä hyvä kokeilla työskentelyn aloittamista eri asennoista ja tasoista, havainnoidakseen niiden vaikutusta harjoituksen aloitukseen ja kulkuun.

Vaaratilanteissa, joissa liikkujalle voi sattua jotain, todistaja suojelee liikkujaa lempeän kosketuksen avulla. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi erilaiset törmäykset tilassa oleviin muihin ihmisiin tai seiniin. Silmänsä sulkenut liikkuja menettää usein käsityksensä sijainnistaan suhteessa ympäröivään tilaan. Koskaan ei voi tietää milloin liikkuja kasvattaa liikenopeuttaan tai vaihtaa suuntaansa tilassa, joten todistajan tulee olla valppaana koko harjoituksen ajan.

Koska työskentely on kauttaaltaan subjektiivista, henkilöiden omiin kokemuksiin pohjautuvaa, harjoituksen lopussa tapahtunutta reflektoidaan intersubjektiivisesti työparin kanssa. Usein heti harjoituksen loputtua molemmat kirjoittavat ylös paperille nähdystä ja koetusta, jonka jälkeen keskustellaan yhdessä kirjoitetun pohjalta. Liikkuja aloittaa jakamisen kertomalla omista kokemuksistaan ja huomion kohteistaan harjoituksen aikana. Tämän jälkeen todistajan roolissa ollut kertoo näkemästään mahdollisesti peilaten sitä liikkujan kokemuksiin. Keskusteluvaiheessa sekä liikkujan että todistajan on tärkeää olla arvottamatta mitään. Liikkuja voi verbalisoida kokemuksiaan käyttäen muotoa ”minä koin” ja todistaja muotoa ”minä näin”.

Saatuana kiinni Autenttinen liike -työskentelyn käytännöistä, voivat työskentelijät varioida metodia eri tavoin esimerkiksi lisäämällä kosketuksen määrää harjoituksessa. Liikkujan halutessa todistaja voi harjoituksen alkuun tehdä liikkujaalle erilaisia kehoa rentouttavia ja kehotietoisuutta lisääviä harjoituksia. Näitä voivat olla esimerkiksi kosketuksen avulla tehtävät ravistelut, painelut ja venytykset.

2.1.5 Autenttinen liike -työskentelyn ja improvisaation ero

Autenttinen liike -työskentely pohjautuu vapaaseen improvisaatioon, mutta eroaa kuitenkin perinteisestä improvisatorisesta työskentelystä. Improvisaatio tarkoittaa esityksen luomista esityshetkellä, jolloin tanssija pyrkii hyödyntämään taitojaan uusilla ja yllättävillä tavoilla ja synnyttämään uusia liikeyhdistelmiä (Tanssin Tiedotuskeskus 2016).

Kokemukseni mukaan improvisaatiossa pyritään olemaan suunnittelematta etukäteen tulevaa, kuunnellen ja hyväksyen, heittäytyen eteen tuleviin tilanteisiin. Yleensä pohjana kuitenkin on jokin tehtävä tai ohje. Improvisaatio on usein vastaanottavaa ja vuorovaikutteista yhteisten teemojen kuljetamista ja tukemista, kun taas Autenttinen liike -työskentelyssä fokus on oman kehon kuuntelussa.

2.1.6 Oma taustani Autenttinen liike -työskentelyn parissa

Tutustuin Autenttinen liike -työskentelyyn ensimmäisen kerran noin viisi vuotta sitten opiskellessani Pohjois-Karjalan ammattiopiston tanssijan koulutusohjelmassa Outokummussa. Outokummussa Autenttinen liike -työskentelyä hyödynnettiin paljon. Muistan alun vaikeudet harjoittelussa. Silloin mielessä pyörivät kysymykset, kuinka rauhoittua kuuntelemaan kehoaan, mitähän todistaja ajattelee ja mistä tiedän antaako kehoni vai mieleni impulsseja, jotka nyt liikuttavat minua. Olin vasta tutustunut syvemmin improvisaatioon ja tanssin somaattisiin menetelmiin ja kaikki nämä uudet asiat pyörivät päässäni.

Haastavinta Autenttinen liike -työskentelyssä minulle, ja luultavasti monille muille työskentelyä aloittaville oli antaa liikkeen vain tapahtua, sen tietoisesta tekemisestä sijaan. Ihminen ja varsinkin tanssija on tottunut hallitsemaan kehoaan kaikessa toiminnassa. Tästä syystä aluksi onkin vaikeaa unohtaa totuttu ja opittu, ja antaa keholle riippumaton vapaus liikkua. Tästä yli päästessä avautuu kokonaan uudenlainen maailma sekä fyysisellä että henkiselä tasolla.

Vähitellen, pitkäjänteisen ja sitkeän työskentelyn tuloksena metodi alkoi avautua minulle ja löytää paikkansa omassa harjoittelussani. Ervi Sirénin tanssinäkemyksen mukaan: ”Kyllästymisen, väsymisen ja turhautumisen kokemukset, kun mitään ei tapahdu, ovat välttämättömiä, jotta liikkuja lakkaisi keksimästä ”uusia luovia ratkaisuja””, kirjoittaa Parviainen (Parviainen 2006, 232). Koin nämä kyllästymisen ja turhautumisen kokemukset olennaisiksi tehdessäni Autenttista liikettä ensimmäisiä kertoja. Opin, että vasta kun todella antautuu kuuntelemaan kehoaan ja hyväksyy sieltä kumpuavat impulssit, pystyy syventymään oman kehon kuunteluun. Turhautuminen toimii siltana jollekin hetkessä syntyvälle.

Nykyään Autenttinen liike -työskentely on minulle tapa syventyä omaan kehooni ja liikkeeseen. Käytän sitä omassa työssäni harjoitusmuotona sekä koreografisen prosessin apukeinona. Koen sen tärkeäksi työkaluksi oman liikekielen etsimisessä ja osaksi oman tanssijuuden löytämistä. Voin sen avulla löytää uusia lähtökohtia omalle työlleni ja ymmärtää paremmin omaa liikettäni. Harjoittelussani se toimii myös eräänlaisena maadoittajana. Jos olen ollut pitkään tanssimatta tai työskennellyt jonkin asian äärellä, joka on vienyt minua pois päin omasta kehostani ja sen havainnoinnista, pääsen Autenttinen liike -työskentelyn avulla nopeasti takaisin omaan kehooni ja sen liikkeen pariin.

Koen, että Autenttinen liike -työskentelyn aikana pystyn jollain tapaa tutustumaan harjoituksen aikana työskentelemäni ihmisen kanssa tavalla, johon verbaalinen kanssakäyminen ei ulotu. Joka harjoituskerran aikana tunnen olevani etuoikeutettu saadessani todistaa liikettä ja olla liikkeen hämmästyksen äärellä. Myös liikkujana oleminen on merkittävä luottamuksen osoitus. Annan sinun katsoa minua. Luotan, että suojelet minua. ”Liikkuja sisäistää näkijän halun hyväksyä hänen kärsimyksensä yhtä hyvin kuin kauneutensa”, Monni kirjoittaa Adlerin sanoneen (Monni 2004, 62). Tämä salliva, hyväksyvä asenne mahdollistaa liikkujalle saman asenteen omaa liikettänsä kohtaan.

Viimeisen vuoden aikana olen myös ottanut Autenttinen liike -työskentelyn osaksi omaa opetustamateriaalia Kuopion tanssiopiston oppilaille. Tätä kautta olen päässyt seuraamaan monia prosesseja alkaen Autenttinen liike -työskentelyn haasteista kohti sen tuomia oivalluksia omasta kehosta ja liikkeestä. Tämä on auttanut minua muistelevaan ja jäsentämään sekä paremmin myös ymmärtämään omaa polkuani metodin parissa.

2.2 Osallistavuus tanssiteoksessa

Tanssiteos voi sisältää monia erilaisia tapoja osallistaa yleisöä teoksen aikana. Osallistava taide, yhteisötaide, immersioinen taide, keinoja on monia erilaisia. Avaan ensin lyhyesti osallistavan taiteen syntyä, jonka jälkeen tarkastelen osallistavuutta tanssiteoksessa teoksemme *TÄS ME 24.2. klo 19.00* näkökulmasta avaten siinä ilmeneviä osallistavuuden muotoja.

Yleisön osallisuus ja osallistaminen taiteessa voidaan nähdä alkaneeksi postmodernismin aikaan 1960-luvulla, jolloin taiteilijat halusivat rikkoa rajoja ja etsiä uusia tapoja tehdä taidetta ja teoksia. Sen ajan pioneerit veivät tanssin julkisille paikoille kaikkien ihmisten saataville ja nähtäville. Tämä

voidaan nähdä triadisen näkökulman kautta, teoksen koreografin, esiintyjän ja katsojan roolien sekoittuessa keskenään (Preston-Dunlop ja Sanchez-Colberg 2010, 12). Jokainen näistä kolmesta saattoi toimia kaikissa rooleissa teoksen aikana.

Hannele Jyrkän toimittamassa kirjassa *Tanssintekijät - 35 näkökulmaa koreografin työhön*, luvussa Tilaa ajattelevalle, älykkäälle keholle, Sanna Kekäläinen kirjoittaa tanssin olevan esittävä taide-muoto, joka lähtee liikkeelle tilanteesta, jossa katsoja seuraa tanssijan esitystä. Kekäläisen mukaan katsoja vastaanottaa ja kokee teosta osanaan tietty passiivisuus. (Kekäläinen 2005, 109.) Teoksesamme halusimme lisätä tähän katsojan roolin aktiivisen osallisuuden teoksessa ja sen rakentumisessa.

Tanssiteoksen osallistavuudella en tässä kontekstissa tarkoita yhteisötaidetta. Teoksestamme voi kuitenkin löytää piirteitä siitä. Yhteisötaiteessa prosessi nähdään tärkeämpänä kuin itse lopputulos. Myös yhdessä tekeminen ja osallistuminen oman kyvyn, tarpeen ja tahdon mukaan on keskeisiä elementtejä yhteisötaiteelle (Aunola ja Pylkkänen 2006). Tekijöitä ja yleisöä ei nähdä erillisinä vaan ne muodostavat yhdessä samanaikaisesti taiteen tekijän ja vastaanottajan (Yhteisötaide 2016). Nämä olivat keskeisiä ominaisuuksia myös meidän teoksesamme.

Teoksemme katsojakokemuksen voidaan ajatella olevan myös immersiiivinen, upotettu. Tätä etenkin briteissä jo vuosikymmenen ajan käytössä ollutta teatterikentän termiä vastaa Suomessa lähimpänä esitystaide. Moniaistillisuus, teoksen maailman upottaminen ja paikkasidonnaisuus ovat keskeisenä osana immersiiivistä teatteria. (Haapala 2013, 1.) Katsoja upotetaan teoksen maailman alusta alkaen osana teosta. Hän on sisällä teoksessa seuraten, tehden omia valintoja ja osallistuen teoksen kulkuun, nähdessä ja kokiessa teoksen ikään kuin lähikuvassa (Yle Radio 1, Heikkinen 2015). *TÄS ME 24.2. klo 19.00* ei ollut kokonaisuudessaan immersiiivinen teos, mutta katsojakokemuksen voidaan sanoa olleen hetkittäin immersiiivistä. Emme alun alkaen yrittäneet tehdä immersiiivistä teosta, mutta jälkikäteen teoksessa on havaittavissa immersiiivisiä piirteitä.

Teos *TÄS ME 24.2. klo 19.00* sisältää siis monia osallistavuuden piirteitä. Se ei pakota katsojaa osallistumaan, mutta ohjaa siihen suuntaan. Jokainen on teoksen aikana vapaa valitsemaan oman osallisuutensa, kuinka aktiivisesti tai millä tavalla haluaa olla mukana. Pyrkimys on saada katsojat rauhoittumaan teoksen äärelle sen ajaksi.

3 TYÖPROSESSI

Seuraavaksi avaan teoksen *TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00* työprosessia. Aloitan kertomalla, kuinka idea teoksen toteuttamiseen syntyi ja, mitkä olivat teoksen lähtökohdat. Tämän jälkeen kerron 1.-3.9.2016 järjestämästämme Autenttinen liike -työskentelyn workshopista sekä Kuopiossa syksyn aikana toteutetusta demotyöskentelystä, joiden avulla teosta työstettiin. Lisäksi avaan teosprosessissa vaikuttaneita demoesityksiä UrbanApa x Ateneum -festivaalilla sekä vierailua Kuopion taidelukio Lunitissa.

3.1 Alkusysäys ja lähtökohdat

Opinnäytetyöprosessimme Karoliina Rosenbergin kanssa sai alkunsa elokuussa 2015 ikään kuin vahingossa. Kesäinen sää houkutteli meidät ulos liikkumaan ja tekemään Autenttinen liike -työskentelyä Kuopion Maljalahden puistoon. Teimme kaksi noin 45 minuutin harjoitusta. Ensimmäisen setin aikana toinen oli liikkuja ja toinen todistaja, jonka jälkeen vaihdoimme roolit. Todistamisen lisäksi todistaja kuvasi liikkujaa.

"45 min Karkki (Karoliina) liikkujana: Makoilua, nurmikko, maa, pinta, tuuli, humina, lehdet puissa, keho kuin runko. Aurinko, ei aurinko. Puiston ankat osaksi hetkeä, ankkatanssi, ankkatyttö, seurata tanssi, tanssi ankoille. Oma tietämätön tila, yhteinen ankojen kanssa jaettu tila. Maa, hiekka rapina. Ihmiset katsoo, mitä ne ajattelevat?" (työpäiväkirjamerkintä 13.8. Maljalahden puisto). Puistossa keskeisenä näyttäytyi liikkujan oma, tietämätön tila yhdistettynä yhteiseen jaettuun tilaan, johon kuuluivat kaikki ympärillä olevat elementit. Todistajan roolissa mielenkiintoiseksi muodostui myös ympäristön sekä puistossa olijoiden ja ohikulkijoiden havainnointi.

KUVA 1. Autenttinen liike -työskentely Maljalahden puistossa 13.8.2015. Kuvaaja Karoliina Rosenberg, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

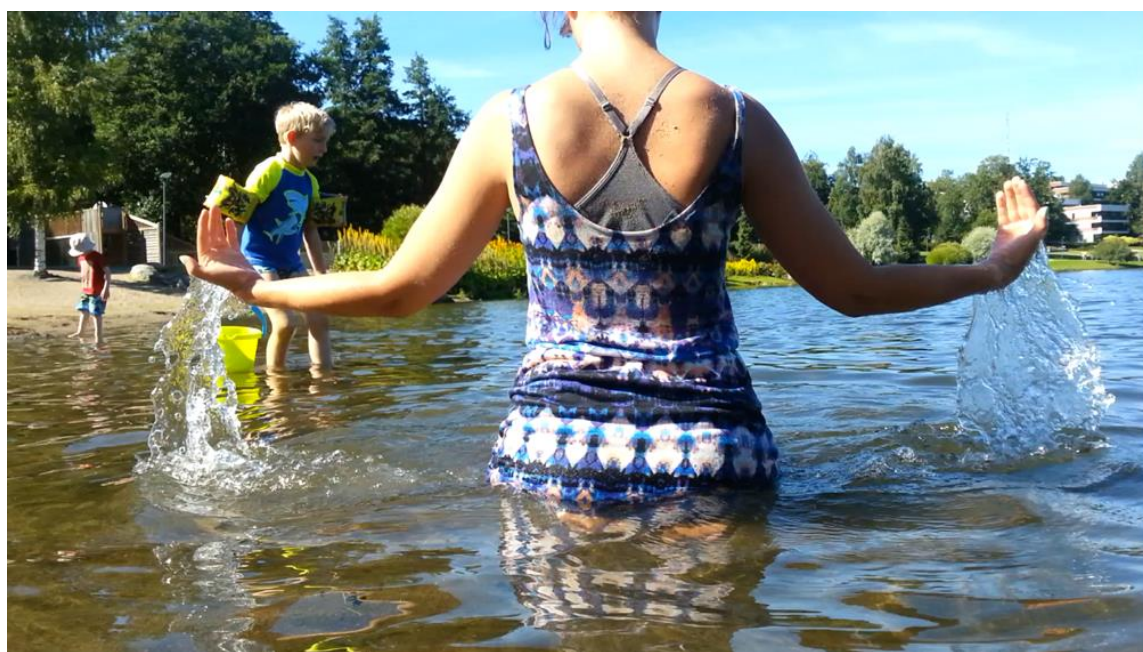

Minua liikkujana inspiroi valtava häiriötekijöiden ja erilaisten pintamateriaalien määrä. *”Veera liikkuja: Nurmikko tarttumapintana. Riuhtomista, sheikkiä. Keho lyttää nurmikon ja sitten sivelee sen suoraksi. Nurmikko liikelaatujen kotina”*(työpäiväkirjamerkintä 18.8. Maljalahden puisto).

Kaksi harjoituskertaa teimme Maljalahden puistossa ja viimeisen Niiralassa, Valkeisen lammen ranta- ja vesialueella. *”Valkeisen ranta. Karkki liikkujana. Lähtö keskeltä rantaa, iso yleisö seuraa. Saa katsoa! Hiekka alla, tarttuu, pölyyää, luo 3D- kuvan. Tässä tapahtuu nyt jotain. Bikinien alaosa, perse. Saako katsoa? Katsovatko tanssia, tapahtumaa vai ihmistä. Rantatanssi. Ihmiset katsoo”*(työpäiväkirjamerkintä 19.8. Niiralan lammen ranta- ja vesialue).

Katsominen, lupa katsoa ja olla katsomatta nousivat keskeisiksi teemoiksi. Setin jälkeen rannalla olleet ihmiset tulivat kiittämään esityksestä. Tämä sai meidät miettimään voisiko Autenttinen liike -työskentely olla esitys. Olisiko se tarpeeksi kiinnostava sellaisenaan toimiakseen esityksenä, teoksena? Miten häiriötekijät vaikuttavat Autenttinen liike -työskentelyyn? Pääseekö oman kehoon liikkeeseen syventymään ja vai jääkö liike pinnalliseksi, muita varten tuotetuksi? Miten eri materiaalit, pinnat, hajut ja äänet vaikuttavat liikkeeseen? Näitä kysymyksiä pohtiessamme heräsi tarve perehtyä asiaan enemmän ja päätimme työstää orastavasta tutkimuksestamme teoksen.

Elokuun aikana kuvattujen harjoitusten videoista Rosenberg työsti lyhyen koosteen, trailerin (kts. liite 1). Työstimme kirjallisen hakemuksen, jonka yhdessä trailerin kanssa lähetimme käynnissä oleviin teoshakuihin (kts. liite 1). Pääsimme osaksi UrbanApa x Ateneum -festivaalia, joka järjestettiin 10.10.2015 Ateneumin taidemuseossa Helsingissä. Kertoessamme tutkimuksestamme syyskuun puolivälissä opintojen ohjaajallemme Eeri Pihlajakarille, hän ehdotti aihetta opinnäytetyöksemme. Näin opinnäytteemme sai alkunsa.

KUVA 2. Autenttinen liike -työskentely Valkeisen uimarannalla 19.8.2015. Kuvaaja Veera Ahonen, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

Lähtökohtana opinnäytteellemme toimivat siis elokuussa 2015 harjoituksissamme esiin nousseet kysymykset häiriötekijöiden vaikutuksesta Autenttinen liike -työskentelyyn. Lisäksi kiinnostuimme Autenttinen liike- työskentelyn mahdollisuuksista esityksellisenä tapahtumana.

Koen oman henkilökohtaisen prosessini alkaneen muhina jo keväällä 2015, jolloin pidimme Rosenbergin kanssa englanninkielisen esitelmän Autenttinen liike -työskentelystä osana kielten opintojamme. Esitelmän yhteydessä esittelimme aiheen lyhyesti myös konkreettisen tasolla noin 10 minuutin harjoituksen avulla. Toimin henkilökohtaisesti demossa liikkujana ja muut kurssin jäsenet toimivat todistajina. Tämän harjoituksen jälkeen havaitsin, kuinka turvalliselta ja vapaalta liikkuminen tuntui niin suuren todistajajoukon ollessa läsnä. Muistan myös pohtineeni, vaikuttiko isompi todistajamäärä liikkeen lähtökohtiin, tuliko liike kehostani vai teinkö tanssia.

3.2 Työstö workshopin ja demojen avulla

Alkusysäyksen jälkeen työstimme teosta 1.-3.9. pitämämme Autenttinen liike -työskentelyn workshopin ja syksyn aikana koeyleisöjen läsnäollessa tehtyjen demoesitysten avulla. Teimme havaintoja ja keräsimme informaatiota muun muassa videoimalla demoja. Näistä videoista tutkimme yleisön roolia, heidän osallistamistaan ja ohjeistamistaan tulevaa teosta varten.

3.2.1 Autenttinen liike -työskentelyn workshop 1.-3.9.2015

Prosessimme jatkui koulun alkaessa syyskuussa viikolla 36. Pidimme kolmen kerran Autenttinen liike -työskentelyn workshopin Savonian toisen vuoden tanssinopettajaopiskelijoille julkisilla paikoilla Kuopion kaupunkitalassa. Ensimmäinen kerta oli Kuopion Musiikkikeskuksen valohallissa, toinen nurmialueella rakennuksen vieressä ja kolmas torilla. Kolmen kerran aikana tutkimme, kuinka ensikertalaiset tai vähän Autenttinen liike -työskentelyn kanssa tekemisissä olleet tanssijat syventyivät omaan liikkeeseensä sekä miten häiriötekijät vaikuttivat heidän työhönsä. Kuvasimme osia kaikista kolmesta kerrasta. Harjoituksien jälkeen keskustelimme yhdessä etukäteen laatimiemme kysymysten pohjalta:

Valohalli 1.9.

Kysymyksiä liikkujille ja todistajille

Häiriötekijöiden vaikutus?

Onko helppo/vaikea keskittyä itseensä?

Muuttuiko tunne setin aikana?

Oikean maailman katoaminen sisäiseen?

Silmien avaamisen hetki (äänet, tila, valo)?

Pysyitkö aitona, aloitko tanssia?

Miltä tuntuu verrattuna aiempiin kertoihin?

Kuinka paljon ympäristö ja häiriötekijät rajoittavat liikkumista? Uskallatko liikkua?

Todistajan keskittymisen taso?

Pääsitkö kiinni liikkeeseen? (työpäiväkirjamerkintä 1.9. Valohalli)

Kysymysten avulla saimme paljon informaatiota liikkujien ja todistajien kokemuksista harjoitusten aikana. Vastaukset vahvistivat omia havaintojani. Häiriötekijöiden luonnetta miettiessämme, yleinen kokemus niiden vaikutuksesta oli, että äänet, pinnat ja hajut häiritsivät lähinnä positiivisella tavalla. Ne herättivät kiinnostusta ja olivat ikään kuin leikkikavereita. Näin vaikuttivat myös toiset liikkujan roolissa olevat kontaktin syntyessä, mikä näkyi myös ulos päin (kts. kuva 3).

KUVA 3. Autenttinen liike -työskentelyn workshop 3.9. Kuopion torilla. Riemu, kun silmät kiinni olevat liikkujat onnistuivat löytämään toisensa keskellä toria. Kuvaaja Veera Ahonen, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

Pohdimme, kuinka paljon ulkona ollessamme liikkujien liikkumiseen vaikutti likaantumisen pelko. Ainakin aloitusasennossa tämä näkyi selvästi melkein kaikkien aloittaessa harjoitus seisaaltaan, vaikka hyvin usein Autenttinen liike -työskentely lähtee luonnostaan lattiatasosta esimerkiksi makuuasennosta. Workshopin aikana heräsi myös kysymys näyttäytyvätkö äänet suurimpina häiriötekijöinä. Monet liikkujista kokivat tarvetta muun muassa päästä kuulemiensa äänien luokse. Pohdimme myös mihin kyseessä oleva tila tai paikka on tarkoitettu ja mitä mielikuvia se luo liikkujalle etukäteen. Vaikuttavatko nämä liikkeeseen vai voiko niistä päästä irti. Workshopin aikana pyrimme enemmän kysymään kysymyksiä kuin löytämään niihin vastauksia.

Rosenbergin kanssa olimme molemmat ulkopuolisia todistajia harjoitusten aikana. Puutuimme vain, jos koimme liikkujien olevan jollain tapaa vaarassa. Liikkujien, todistajien ja ohikulkijoiden seuraaminen oli todella mielenkiintoista. Ohikulkijoita oli monenlaisia. Osa käveli välistä omaa valitsemaansa reittiä kuin eivät olisi nähneet mitään tavallisesta poikkeavaa. Osa näistä ihmisistä katsoi ja näki rohkeasti ympärilleen, kun taas toiset eivät vilkaisseetkaan ja pitivät katseen kohti menosuuntaa. Oli myös joukko, joka kääntyi heti tilanteen huomattuaan ja vaihtoi reittiä. Tapahtumia jäätiin myös seuraamaan sivusta ja kommentoimaan: *”Onhan tuo notkea tyttö. Teidän pitäisi seuraavaksi keräksä miettiä hienot esiintymisasut. Toi on sama kuin itsensäpaljastajat, pitää tulla julkiselle paikalle”*

(työpäiväkirjamerkintä 3.9. Kuopion tori). Osa ihmisistä reagoi ja tuli kysymään mitä tapahtuu, onko liikkujalla kaikki hyvin.

Ulospäin Autenttinen liike -työskentely voi joskus näyttää liikkumisen tavasta riippuen esimerkiksi siltä kuin liikkuja olisi saanut jonkun kohtauksen. Julkisilla paikoilla todistajien tehtäviin kuuluu siis myös mahdollisten ohikulkijoiden rauhoittelu ja informoiminen sekä hyvän, turvallisen ilmapiirin luominen, esimerkiksi hymyilemällä ohikulkijoille (kts. kuva 4). Tämä tuli uutena havaintona workshopin aikana. Ajatus vahvistui entisestään, kun 3.9. Kuopion torilla juuri lopetettuumme harjoituksen ambulanssi tuli paikalle, sillä vanhus oli saanut kohtauksen vain kymmenen metriä meistä. Ihmiset reagoivat julkisella paikalla tapahtuvaan epänormaaliin käytökseen, mikä on hyvä asia.

KUVA 4. Todistajan roolissa oleva tanssija kertoi torikävijälle Autenttinen liike -työskentelystä. Kuvaa Karoliina Rosenberg, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

Pidimme workshopin, koska halusimme kerätä aineistoa omaan teosprosessiimme. Toisen kerran aikana, Kuopion Musiikkikeskuksen viereisellä nurmialueella kuvatessamme liikkujia ja todistajia, syntyi ajatus kuvatun materiaalin käyttämisestä näyttämöteoksen rakentamiseen tälle ryhmälle. Kehittelimme ideaa eteenpäin ja teimme ryhmäkoreografian koreografia 2-kurssin puitteissa workshopilla olleille opiskelijoille. Teos, Diskomiinat lähti liikkeelle syyskuun Autenttinen liike -työskentelyn aikana kuvatuista materiaaleista. Koen tämän työprosessin tärkeäksi osaksi myös omaa opinnäytetyöprosessiani, vaikka se aloituspisteensä jälkeen lähtikin eri suuntaan. Opinnäytetyössämme halusimme tuoda lavalle Autenttinen liike -työskentelyä, mutta Diskomiinat ryhmäkoreografiassa Autenttinen liike -työskentely toimi koreografian kohtauksien lähtökohtana. Itse Autenttinen liike -työskentelyä ei missään vaiheessa tuotu esitykseen sellaisenaan.

KUVA 5. Toinen Autenttinen liike -työskentelyn workshoppäivä 2.9. Kuopion Musiikkikeskuksen vierisellä nurmialueella. Kuvaaja Veera Ahonen, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

Workshopin kahden ensimmäisen päivän aikana teimme lopuksi myös Rosenbergin kanssa noin 20 minuutin Autenttinen liike -työskentelyn luokkatovereidemme toimiessa todistajina ja kuvatessa. Tämä vei opinnäytetyötämme eteenpäin, sillä se oli ensimmäinen kerta, kun teimme Autenttinen liike -työskentelyä molemmat yhtä aikaa, usean ihmisen todistaessa ympärillämme. Kuvattuja materiaaleja katsoessamme saimme informaatiota yleisön roolista.

Videoita katsoessamme meille jäsenyi, että emme halunneet yleisön manipuloivan meitä millään tavalla. Ennen harjoitusta emme olleet ohjanneet todistajien tehtävää tarpeeksi tarkasti ja todistajat alkoivat antaa meille ulkopuolelta tulevia elementtejä. He innostuivat esimerkiksi heittelemään ruohoa päällemme. Silmät kiinni olevina liikkujina emme tietenkään tienneet ruohon olevan todistajien heittämää vaan luulimme molemmat, että toinen meistä heittelee ruohoa. Tämä kokemus antoi alkusysäyksen todistajien tulevasta roolista sekä avasi liikkujien välistä suhdetta fyysisen kontaktin tapahtuessa (kts. kuva 6). Heräsi kysymys liikkujien suhteesta toisiinsa. Ottavatko he impulsseja toisistaan? Siirrytäänkö fyysisen kontaktin syntyessä kontakti-improvisaation puolelle?

Kun liikkuu silmät kiinni, kuuloaisti tarkentuu automaattisesti. Olin hyvin tietoinen Karkin liikkumisesta suhteessa itseeni. Kontaktin syntyessä pyrin jatkamaan omaa liikettäni kiinnittämättä huomiota Karkkiin. Koin kuitenkin olevani yhteydessä häneen (työpäiväkirjamerkintä 1.9. Valohalli).

KUVA 6. Ensimmäinen kerta, kun olimme Rosenbergin kanssa yhtä aikaa liikkujina. Kuopion Musiikki-keskuksen valohalli 1.9. Kuvaaja Melike Basaranoglu, 2015 (pysäytetty kuva videosta).

3.2.2 Demot viikoilla 38-41

Syys-lokakuun ajan tutkimme ja työstimme konseptiamme koyleisön läsnä ollessa toteutettujen demojen avulla tarkentaen ja kirkastaen konseptia. Tässä vaiheessa olimme todenneet yleisön roolin hyvin keskeiseksi osaksi teosta. Tavallinen katsoja-esiintyjä asetelma ei sopinut teoksemme luonteeseen. Yleisö tulisi olemaan osallisina teosta todistajien roolissa. He tulisivat olemaan vastuussa silmät kiinni olevista liikkujista. Demojen avulla keskityimme työstämään yleisön roolia.

Ensimmäisen demoesityksen toteutimme 17.9. Kuopion tanssiopiston oppilaille. Tämän tarkoituksena oli valmistaa meitä 19.9. järjestettyä Itäisen tanssin aluekeskuksen Tanssi Itää -iltamaa varten, jossa esittelimme tulevan teoksemme sen hetkistä vaihetta. Kuopion tanssiopistolla todistajat muodostivat piirin, jonka sisällä me liikkujat liikuimme. Ainut erityisohje todistajille oli olla päästämättä meitä pois piirin sisältä. Erona aikaisempiin kokeiluihin oli ympäristönä toiminut hiljainen sisätila, jossa suurimmiksi häiriötekijöiksi muodostuivat todistajien määrä ja äänet. Demoesitys onnistui hyvin ja saimme jälleen vahvistusta ideallemme ja ajatuksillemme.

Tanssi Itää -iltamassa toteutimme paikalla olevien ihmisten kanssa demoesityksen, jossa yleisö toimi ympärillämme todistajina. Seuratessamme iltamassa omaa vuoroamme edeltäneitä esityksiä, saimme idean, että yleisö voisi toteuttaa ennalta laadittuja tehtäviä todistaessaan liikettämme. Tämä voisi tuoda jotain uutta todistajan roolissa toimimiseen. Teimme ennen omaa esitysvuoroamme ensimmäiset versiot tehtävistä, joista tuli myöhemmin hyvin olennainen osa teoksen luonnetta. Tehtäviä olivat muun muassa liikkujien liikkeen aikana riisumien vaatteiden kerääminen pois ringin sisäpuolelta aiheuttamasta kaatumisvaaraa, oman käden lyöminen otsaansa liikkujan otsan koskettaessa maata ja omien käsien nostaminen ilmaan liikkujan nostaessa kätensä ilmaan. Tehtävien avulla pyrimme vahvistamaan todistajien kinesteettistä eläytymistä.

KUVA 7. 19.9. Tanssi Itää -iltamassa Kuopion Sotkulla todistajat ja liikkujat kirjoittamassa ja piirtämässä yhteiselle paperille. Kuva Eeva Eloranta, 2015.

Autenttinen liike -työskentelyn lopuksi todistaja ja liikkuja yleensä jakavat kokemuksiaan nähdystä ja koetusta. Olimme jo jonkin aikaa kehitelleet ideaa reflektoinnin tuomisesta osaksi tulevaa teostamme. Reflektoinnin konkretisoimiseksi loimme esityksen loppuun hetken, jolloin kaikki teokseen osallistuneet saivat tulla piirtämään tai kirjoittamaan kokemastaan ja näkemästään yhteiselle paperille. Emme määritelleet, mitä paperille tulisi ilmestyä vaan annoimme todistajille vapaat kädet reflektointiin. Paperin ympärillä sai myös kierrellä ja tutkia muiden kirjoituksia ja piirroksia sekä halutessaan myös lisätä niihin jotain. Paperi oli siis selkeästi yhteinen, ei kenenkään oma. Tanssi Itää -iltamassa kokeilimme tätä ensimmäisen kerran avaten paperirullan demoesityksen lopuksi lopetettamme liikkumisen (kts. kuva 7). Tämän lopetuksen avulla halusimme luoda tilan reflektoinnille. Koimme tämän toimivan hyvänä purkuna ja otimme sen pysyväksi osaksi konseptia. Tanssi Itää -iltamassa yleisö kirjasi paperille muun muassa seuraavia sanoja:

intuition

suojelu

reaction

alustus johonkin

involving closing helping

animals animality

suojaus seinä apu

uhka vaara turvattomuus

teamwork

groupintelligence

loputon tila

suspicious

puzzle

match made in heaven

katsojien/todistajien ilmeet/reaktiot

I wanted to move too

difference of the witnesses perspective

participation but not

feeling of being upside down

Iltamassa oli paikalla monia tanssin parissa työskenteleviä ammattilaisia. He kokivat konseptimme mielenkiintoisena, introna jollekin seuraavaksi tapahtuvalle. Yksinään sellaisenaan he eivät olleet vakuuttuneita sen kokonaisuuden toimivuudesta. Monilla heräsi kateus liikkujia kohtaan joutuessaan vain katsomaan liikettä, pääsemättä itse liikkumaan ja toivoivat tämän suhteen jatkokehittelyä. Tässä vaiheessa prosessia myös vaara ja turvattomuus, jotka voi lukea yllä olevasta listasta, nousivat keskusteluun. Osa todistajista oli kokenut liikkumisemme silmät kiinni paikoin vaarallisena. He eivät olleet pelänneet omasta puolestaan vaan meidän puolestamme, ja toivoneet ettemme loukkaisi itseämme. Me liikkujina taas koimme luottavamme omiin kehoihimme ja niiden kykyyn järjestää itsensä tilanteessa kuin tilanteessa, joten emme osanneet pelätä. Turvattomuus-aiheesta tuli kuitenkin tämän jälkeen keskeinen pohdinnan aihe melkein jokaisen demon jälkeen.

Tanssi Itää -iltamassa saimme tanssin kentän vaikuttajilta arvokasta palautetta, jonka avulla lähdimme kehittämään teostamme eteenpäin. Syys-lokakuun aikana toteutimme yhteensä neljä demoesitystä ennen UrbanApa x Ateneum-festivaalia. Pääfokuksemme oli todistajien tehtävien luomisessa ja kokeilemisessa käytännössä. Halusimme kehittää eteenpäin Tanssi Itää -iltamassa ensi kertaa testattujen tehtävien raakaversioita, pyrkien kirkastamaan tehtävien lähtökohtia ja tavoitteita.

Kokemattomalle todistajalle autenttisen liikkeen seuraaminen voi aluksi tuntua pitkästyttävältä. Tehtävien avulla halusimme auttaa heitä kiinnittämään huomiota eri asioihin liikkujien liikkeessä ja toiminnassa, syventämään kinesteettistä kokemusta nähdystä liikkeestä, pääsemään osalliseksi teosta ja tätä kautta olemaan mahdollisimman läsnä tilanteessa. Lisäksi tehtävien avulla pyrimme luomaan koreografiaa suhteessa liikkujien liikkeeseen ja toimintaa. Yhtenä tehtävänä olikin liikkujien osuessa toisiinsa kiertää ringi sisäpuolelta ja löytää itselleen uusi paikka ringin kehällä. Toisessa tehtävässä taas liikkujan nostaessa kädet ylös, todistajankin piti nostaa omansa. Hän sai pitää käsiään ylhäällä ja matkia liikkujan liikettä niin kauan kuin itse halusi.

Videoimme kaikki demoesitykset ja analysoituamme tallenteita tehtävät alkoivat muodostua. Videoita katsoessamme olimme huomanneet joidenkin asioiden toistuvan usein tehdessämme Autenttinen liike -työskentelyä. Työstimme tehtäviä koreografisesta perspektiivistä valiten niiden sisältöihin reittejä ja liikkeitä suhteessa liikkujien toimintaan. Näitä olivat muun muassa pyöreät ja kiertävät liikkeet, eri tasojen käyttö sekä käsien kurottaminen ylös tai sivulle. Otimme mukaan myös kaksi käytännön tehtävää. Ensimmäinen oli kerätä liikkujien vaatteet pois ringin keskeltä, jos he riisuivat liikkeen aikana jotakin. Tämä tehtävä otettiin mukaan turvallisuussyistä, varmistamaan että silmänsä

sulkeneet liikkujat eivät liukastuisi ympyrän sisälle jääneisiin vaatteisiin. Toinen käytännön tehtävä oli ajan ottaminen, jota kutsuimme kellottamiseksi. Tämä tarkoitti ajan katsomista kellosta piiriin mentäessä ja sen ilmoittamisesta liikkujille 20 minuutin kuluttua kertomalla ääneen heillä olevan muutama minuutti aikaa löytää lopetus ja avata silmänsä.

KUVA 8. Demoesitys 8.10. Kuopiossa. Kuvassa näkyy todistajien tehtäviä, muun muassa vaatteiden keräys, käsien ja tasojen matkija sekä piirin kiertäjä. (Pysäytetty kuva videosta, 2015)

Kolmannen demon aikana olimme itse todistajan roolissa ja kaksi yleisön rooliin saapunutta ihmistä toimivat liikkujina. Näin pääsimme näkemään, kuinka antamamme tehtävät toimivat ja näyttäytyivät käytännössä. Tämä avasi näkemystäni yleisön roolista ja sen toimivuudesta teoksessa. Osa tehtävistä toimi todella hyvin, kun taas osa jäi selkeästi irrallisiksi. Tehtävät kuitenkin todella loivat koreografiaa liikkujien ympärillä. UrbanApa x Ateneum -festivaalia varten valitsimme ajan ottamiseen ja vaatteiden keräämiseen liittyvien tehtävien lisäksi seuraavat tehtävät:

Olet todistaja.

Lisäksi aina, kun liikkujat osuvat toisiinsa tehtävänäsi on kiertää ringi sisäpuolelta ja löytää itsellesi uusi paikka piirin kehällä. Huomioithan uudelle paikalle siirtyessäsi, että piirin kehälle ei muodostu suuria aukkoja.

Olet todistaja.

Lisäksi aina kun huomaat kumman tahansa liikkujan käden/käsien olevan sivulla tai ylhäällä, nosta myös omat kätesi sivulle tai ylös. Voit matkia liikkujan asentoa tai luoda oman. Voit pitää kätesi sivuilla/ylhäällä juuri sen aikaa kun haluat.

Olet todistaja.

Lisäksi tehtävänäsi on seurata vaaleahiuksista liikkujaa. Aina, kun hän vaihtaa tasoa ylhäältä alas tai alhaalta ylös, vaihda sinäkin.

Olet todistaja.

Lisäksi tehtävänäsi on seurata tummahiuksista liikkujaa. Aina, kun hän vaihtaa tasoa ylhäältä alas tai alhaalta ylös, vaihda sinäkin.

Olet todistaja.

Lisäksi, jos huomaat toisen liikkujista jääneen paikalleen, ota omalla paikallasi ringissä samankaltainen asento, mihin liikkuja on jäänyt.

Olet todistaja.

Lisäksi liikkujan koskettaessa jotakuta ringissä olevaa todistajaa, mene piirin keskelle seisomaan. Voit seistä ringin keskellä juuri sen ajan kuin haluat. (Työpäiväkirjamerkintä 30.9.)

Tehtävien valinnan jälkeen heräsi kysymys, kuinka kannustaa yleisöä toteuttamaan rohkeasti annettua tehtävää. Jo Tanssi Itää -iltaman yhteydessä olimme pohtineet, kuinka ohjeistaa yleisöä todistajan tehtävään ja siten osaksi teosta, sillä yleisössä olevat ihmiset eivät välttämättä olisi aiemmin edes kuulleet Autenttinen liike -työskentelystä. Mietimme erilaisia tapoja ohjata yleisöä esityshetkellä esimerkiksi tilaan heijastetun videon tai pelkän äänen avulla. Kokeilimme ensimmäisenä saamaamme ideaa ääninauhan käyttämisestä osana teosta. Halusimme ääninauhan luovan osallistujille keskittyneen ja turvallisen olon, joka mahdollistaisi syventymisen tähän hetkeen. Ääninauhan tarkoitus oli myös ilmaista yleisölle, että seuraavaksi tapahtuisi jotain merkityksellistä ja arvokasta. Tärkeää oli myös antaa yleisölle tarpeeksi tietoa tulevan tapahtuman ”säännöistä” ja konkreettisesta sisällöstä.

Ensimmäisen ääninauhan suunnittelimme ja toteutimme itse. Demoesityksen jälkeen koimme kuitenkin, että meillä kummallakaan ei ollut ääninauhalle sopivaa lempeän ohjaavaa ääntä ja puhetapaa. UrbanApa x Ateneumin lähestyessä pyysimme Janna Loukasta, jonka äänen koimme Rosenbergin kanssa sopivan ääninauhan kertojaksi ohjeistavaan osioon. Ääninauhan alkuun jätimme meidän liikkujien päällekkäin puhumina kuuluvia omia kokemuksiamme. Lainasimme ääninauhan alun tekstit suoraan työpäiväkirjastani elokuun ajalta. Näiden avulla yritimme luoda tunnelmaa ja avata yleisölle liikkujan kokemusta ja ajatuksia harjoituksesta. Tämän haluttiin myös orientoivan yleisöä ennen ääninauhan varsinaista ohjeistavaa osuutta (kts. liite 1).

Ääninauhan ohjeistava osio kertoi sen hetkisen ajan, maadoittaen osallistujat kyseessä olevaan hetkeen. Se herätteli kuulijoiden kehotietoisuutta, pyytämällä yleisöä sulkemaan silmänsä. Se avasi autenttista liikettä ja kertoi, mitä teoksessa tulisi tapahtumaan sekä mikä tulisi olemaan yleisön rooli siinä, jonka jälkeen se ohjeisti yleisölle tehtävälappujen noutamisen ja pyysi avaamaan silmät. Ääninauhan päättyminen oli meille liikkujille merkki, että on turvallista lähteä liikkumaan. Paria päivää ennen UrbanApa x Ateneum -festivaalia teimme viimeisen demokokeilun valmiin ääninauhan kanssa. Saimme demosta hyvää palautetta ja olimme myös itse tyytyväisiä työhömmе.

Tehtävien käytännön viimeistely UrbanApa x Ateneum -esitystä varten jäi viime tippaan. Tulostimme tehtävät valkoiselle paperille ja rullasimme jokaisen omaksi pieneksi rullakseen. Tehtävälaput laitoimme keltaiseen peltipurkkiin, josta ääninauha ohjeisti ne hakemaan.

UrbanApa x Ateneum -festivaalia varten nimesimme tulevan teoksen *TÄS ME 10.10.2015 klo 13* ja *TÄS ME 10.10.2015 klo 14*. Nimen loppuosa oli aikasidonnainen, minkä takia esityksen nimi oli eri joka esityskerralla. Koska jokainen esitys tulisi olemaan omanlaisensa ja muuttuva riippuen paikalle saapuneista ihmisistä, koimme, että myös nimen tulisi ilmaista tätä. Alun ”täs me”, kuvaa tilanteen ja liikkeen hetkellisyyttä. Tässä me olemme kaikki yhdessä, liikkujat ja todistajat. Jokainen juuri sellaisena, kuin tänään on tullut paikalle, niin me liikkujat kuin katsojat. UrbanApa x Ateneum -esityksen jälkeen nimi jäi myös itse teokseen. Mielestäni nimi muotoutui sekä meidän että teoksen näköiseksi.

Teos oli siis muokkautuva esityshetkellä. Sille oli asetettu tarkat raamit, joiden sisällä asioita tapahtuisi. Emme kuitenkaan voineet olla varmoja, kuinka yleisö tulisi reagoimaan, tekisivätkö he annettuja tehtäviä, osallistuisivatko he. Emme myöskään itse pystyisi esityshetkellä näkemään, mitä tapahtuu, mikä lisäsi jännitystä. Olennaista oli siis omaan, jo tehtyyn työhön luottaminen, että se kantaa ja jotain tulee tapahtumaan joka tapauksessa.

3.2.3 TÄS ME 10.10.2015 klo 13.00/14.00 UrbanApa x Ateneum, Helsinki

UrbanApa x Ateneum -festivaaliin osallistuminen oli ensimmäinen julkinen esitys tällä konseptilla. Festivaalilla olimme mukana demoteoksena. Varsinkin jälkikäteen ajatellen koen itse nämä demoesitykset jo ensimmäisinä esityksinä teoksesta.

Viikon kestävän festivaalin viimeistä edeltävänä päivänä meillä oli kaksi demoesitystä Helsingissä, Ateneum -museon sisäpihalla, jossa oli koko ajan läpikulkijoita (kts. kuva 9). Muodoltaan tila oli pyöreähkön mallinen, mikä tuki hyvin konseptimme rinkimuodostelmaa. Ennen demoa makasimme kymmenen minuuttia tilan keskellä silmät suljettuina. Esityksen alkaessa emme siis tiedäneet ketä oli tullut paikalle. Tämä auttoi minua keskittymään omaan työhöni ja kehooni. Muistan, kuinka tilassa ollut lattialämmitys lämmitti kehoani ja auttoi keskittämään ajatukseni kehooni sekä sulkemaan mielestäni ympäröivän maailman. Tilassa soi myös musiikki ennen teoksen alkua orientoivana elementtinä. Tasan kello 13.00 ääninauha aloitti demoesityksen.

Koin molemmat demoesitykset todella onnistuneiksi. Pystyin liikkumaan vapaasti keskittyen kuuntelemaan kehosta kumpuavia impulsseja. Luotin todistajiin. Jos osuin heihin, koin vastaan tulevan kosketuksen olevan lempeä ja ohjaava. Koin myös voivani jäädä kosketuksiin todistajan kanssa, jos en ollut valmis muuttamaan liikkeen suuntaa. Hieman jännittävää oli lopuksi avata silmät ja kohdata kaikki ihmiset, joihin koin jo jollain tapaa tutustuneeni liikkuessani heidän suojeltavanaan. Jälkikäteen videoilta katsottuna molemmat esitykset menivät todella hyvin. Todistajat olivat aktiivisia roolissaan ja tekivät rohkeasti saamansa tehtävät (kts. kuva 9).

KUVA 9. UrbanApa x Ateneum 10.10.2015 klo 14.00 Ateneumin sisäpihalla. Kuvassa näkyy tasotodistajat istumassa sekä todistajat suojelemassa liikkujaa. Myös ympyrän ulkopuolella oli ihmisiä, jotka seurasivat tilannetta matkan päästä. (Pysäytetty kuva videosta, 2015)

UrbanApa x Ateneum toimi tärkeänä kehityspaikkana työllemme. Konseptistamme pidettiin ja saimme rakentavaa ja kannustavaa palautetta. Eräs katsoja totesi esityksen jälkeen, että tällainen tapahtuma pitäisi järjestää joka lauantai. Paperirulliin oli esityksien lopussa kirjoitettu muun muassa seuraavia sanoja ja sanapareja:

nuorta energiaa
yllätyksellisyyttä
liikettä yhdessä
rauha lämpö iho valo
törmäyksiä
taidetta
luottamus
energiaa ja voimaa
meistä tuli yhtä
eri tavoin liikkuvia kehoja
olipa kiinnostava
luottamus
vähän jännittävää
united
rajoittunut äärettömyys

Oli upeaa lukea asioita, jotka olin itsekkin liikkeessäni havainnut. Olimme selkeästi olleet osa samaa tapahtumaa yhdessä todistajien kanssa. Saimme paljon uutta informaatiota siitä, mikä konseptissa

toimi ja mitä tulisi kehittää eteenpäin. Kokemus vahvisti työtämme sekä kokemustamme sen tärkeydestä. Tämän jälkeen pystyimme toteamaan, että jos Autenttinen liike -työskentelyä tehdään julkisella paikalla, se voidaan epäilemättä nähdä esityksenä.

3.2.4 Vierailu taidelukio Lunitissa 11.11.

Syysloman jälkeen toteutimme demovierailun Kuopion taidelukio Lunitin ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Tämä vierailu osoittautui tarpeelliseksi välietapiksi prosessissamme. Toteutimme demon samanlaisena kuin Ateneumissa.

KUVA 10. Vierailu Lunit-taidelukiossa 11.11.2015 klo 13.30. (Pysäytetty kuva videosta, 2015)

Ateneumissa olimme todenneet konseptimme olevan riittävän mielenkiintoinen ilman yleisön ottamista mukaan autenttiseen liikkeen tekemiseen, Lunitissa saimme tälle vahvistuksen. Oppilaat kokiivat konseptin uutena, tuoreena, erilaisena ja ennen kaikkea mielenkiintoisena, mikä tuli ilmi demon lopuksi pidettyssä loppupöydässä. On toki otettava huomioon kohderyhmä, sillä taidelukion oppilaat ovat koko ajan taiteen ja tanssin äärellä, jolloin tällainen konsepti saattaa näyttäytyä erilaisena heille kuin esimerkiksi Ateneumissa esitystä seuranneille ihmisille.

Paikalla Lunit-vierailulla olivat myös opponenttimme Janna Loukas ja opinnäytetyönohjaajamme Paula Salosaari, joilta saimme arvokasta palautetta demosta. Tämä kirkasti työtämme ja vei sitä taas askeleen eteenpäin. Myös paperirullalle kirjoitetut tekstit olivat eteenpäin vievää luettavaa, jotka vahvistivat käsitystämme teoksen olennaisista asioista ja niiden välittymisestä katsojille. Paperirullan tekstit Lunit-vierailulta:

Lunit 11.11. klo 13.30, Kuopio

mukautuminen yhteiseen tilaan kehoon aikaan

omaan kehoon luottaminen

toivo

taitavaa ja mukautuvaa parityöskentelyä

muun unohtaminen
mielenkiintoinen ja yllätti
rento liike
erilaista ja uutta
hengitys ja ääni
kehon yhteydet
autenttinen kokonaisuus, ihminen
paljon eri tasoja
liike oli vapautunutta
ajatuksetonta liikettä
puhdasta tanssia
intensiivisyys
välillä pelottavaa katsoa, mutta samalla tosi mielenkiintoista
keskittyminen transsitila
ääni
ei ajassa mitattava
pelottavan kiehtova
itsensä löytäminen...
erikoista hienoa luova siistin näköistä ennalta arvaamatonta
tanssijoiden välinen ystävyys ja luottamus
intuitio vaistot
katse
yhteiset kädet
hiki
läsnäolo
yllättävä, mutta turvallinen
hengitys
yhteinen piiri
luottamus
saman kaltainen keho historia?
sanaton tiedostamaton yhteys
lähellä
hellä
luova
pehmeä
turva
tyhjentävä
haastavaa seurata välillä molempia
100% huomiosta
paljon keskittymistä vaativa
pelko, että tanssijalle sattuu jotain esim. kaatuu

4 TYÖPROSESSIN AIKANA ESIIN NOUSSEET KYSYMYKSET

Teosprosessin aikana esiin nousi monia kysymyksiä tarkasteltavaksi. Seuraavaksi pohdin niitä pohjaten omiin kokemuksiini prosessin aikana. Avaan häiriötekijöiden vaikutusta liikkeeseen, pohdin voiko Autenttinen liike -työskentelyn todistaa olevan aitoa sekä kerron katsottavana olemisesta esiintyjyyden ja aitouden näkökulmasta.

4.1 Miten häiriötekijät vaikuttavat liikkeeseen?

Häiriötekijöiksi, jotka voivat vaikuttaa Autenttinen liike -työskentelyyn liikkujan näkökulmasta katsottuna, nimeäisin tilan, tilassa olevat ihmiset ja äänet sekä todistajien tehtävien tietämisen etukäteen. Läpi työprosessin pohdimme häiriötekijöiden vaikutusta Autenttinen liike -työskentelyä tehdessä. Elokuussa prosessin alkaessa havaitsin häiriötekijät herkästi antamatta niiden kuitenkaan vaikuttaa harjoituksiin. Loppuvaiheessa prosessia koin oppineeni syventymään paremmin omaan kehooni ja kuuntelemaan sen impulsseja, jolloin häiriötekijät eivät olleet enää mielessäni.

Mielestäni häiriötekijöiden vaikutus liikkeeseen riippuu paljon liikkujan sen hetkisestä mielentilasta ja elämäntilanteesta. Pitää ottaa huomioon olosuhteet, joista Autenttinen liike -työskentelyä lähtee harjoittamaan. Jos on valmiiksi stressaantunut ja mielessä pyörii monta asiaa, voi olla vaikeaa malttaa antautua avoimen odottamisen tilaan kuuntelemaan kehon impulsseja. Jos taas on valmiiksi levollinen ja läsnä hetkessä, syvyyden liikkumisen kuunteluun saattaa löytää helposti. Seuraavaksi avaan jokaista häiriötekijää ja sen vaikutusta.

4.1.1 Autenttinen liike -työskentely suhteessa tilaan

Autenttinen liike -työskentely tapahtuu aina jossain tilassa. Sisätiloissa tilallisia häiriötekijöitä on yleensä vähemmän, jos ajatellaan esimerkiksi isoa tanssisalia. Ulkona, julkisilla paikoilla tilallisia häiriötekijöitä on sen sijaan huomattavasti enemmän. Joka suunnalla on erilaisia pintoja, nurmikkoja, hiekkaa, asfalttia tai mukulakiviä.

Viikolla 36 pitämämme Autenttinen liike -työskentely workshopin viimeisellä kerralla 3.9. yksi workshoppiin osallistuneista tanssijoista kysyi, onko Autenttinen liike -työskentely erilaista eri ympäristöissä. Onko se yhtä autenttista, aitoa, omasta kehosta kumpuavaa, erilaisissa paikoissa harjoitettuna? Tämän kysymyksen kautta kirkastui asia, jota olin pohtinut elokuun ensimmäisestä harjoituskerrasta asti. Inspiroituessani tarttumapinnoista mietin, onko kiinnostukseni osa Autenttinen liike -työskentelyä vai lukisinko sen osaksi tilaimprovisaation kaltaista tehtävää. Käsitin, että liike, myös Autenttinen liike -työskentely on aina suhteessa ympäröivään tilaan. Se ei kuitenkaan mielestäni tarkoita, että sitä ei voisi mieltää Autenttinen liike -työskentelyksi.

4.1.2 Autenttinen liike -työskentely suhteessa muihin tilassa oleviin ihmisiin

Konseptissamme liikkuja saattaa olla ajoittain kontaktissa todistajiin tai toiseen liikkujaan. Molemmissa tapauksissa nousee kysymys, vaikuttaako fyysinen kontakti liikkeeseen. Pysykö fokus omassa

kehossa vai ottaako liikkuja impulsseja ihmisistä, joihin osuu? Jos kontakti säilyy pitkään, mikä erottaa sen kontakti-improvisaatiosta?

Tässä konseptissa ajattelen toisen ihmisen ikään kuin objektina, tilaan kuuluvana asiana, joka vain sattuu tielleni, mutta ei pysäytä tai vaikuta minuun. Toki osuessani todistajan käsiin, jotka ohjaavat minua johonkin suuntaan, tiedostan hänen yrittävän suojella minua ja ohjata turvallisempaan paikkaan. Tällöin, usein ajattelematta asiaa sen enempää, jatkan liikkumista joko vaihtaen suuntaa tai pysyen kontaktissa. Todella uppoutuneessa tilassa en aina edes huomaa osuvani kehenkään. Päivinä, jolloin on vaikeampi uppoutua omaan liikkeeseen, on alttiimpi ulkoa tuleville häiriötekijöille.

Fyysisen kontaktin syntyessä liikkujien välille, ymmärrän kontakti-improvisaation näkökulman, mutta en koe tapahtumaa kuitenkaan kontakti-improvisaationa. Kontakti-improvisaatio on improvisaatiota, jossa liikutaan ja tanssitaan fyysisessä kontaktissa toisen kanssa käyttäen apua painovoimaa, painon antamista ja vastaanottamista. Tekniikassa tavoite on liikkua kontaktissa. Meidän kontekstissa tavoitteena oli tehdä Autenttinen liike -työskentelyä. Toinen liikkuja on ikään kuin objekti, seinä johon törmään, jota ehkä käytän hyväkseni liikkuessani. Minulla on edelleen oma liikkeeni, joka kumpuaa omasta kehostani. Emme liikkujina ole tai hae tietoisesti kontaktia keskenämme ottaen impulsseja ja luoden yhteistä tanssia.

4.1.3 Autenttinen liike -työskentely suhteessa tilassa kuuluviin ääniin

Jokaisessa tilassa, julkisessa tai yksityisessä, kuuluvat kyseiselle tilalle ominaiset äänet. Näitä voivat olla esimerkiksi kellon tikitys, putkiston äänet, ilmastointilaitteen hurina tai muiden sähkölaitteiden äänet, liikenteen äänet tai ihmisten ja eläinten äänet. Luomassamme konseptissa usein kuuluvia ääniä olivat askelten ja hengitysten äänet, ison joukon ollessa samassa tilassa.

Alkusyksystä pitämässämme Autenttinen liike -työskentelyn workshopissa huomasimme tilassa kuuluvien äänten olevan erittäin voimakas häiriötekijä kuuloaistin herkistyttyä liikkujien suljettua silmät. Päät kääntyivät terävästi pienenkin äänen kuuluessa. Liikkujille tuli myös tarve lähestyä kuulemaansa ääntä, ottaa selville mikä se on ja mistä se tulee.

Myös itse koen äänet yhtenä helpoiten häiritsevistä häiriötekijöistä. Jälleen riippuu liikkujan syventymisen tilasta, kuinka vahvasti ympäröivän tilan kuulee. Muistan syksyltä 2015 erään demon, jolloin olin niin uppotunut liikkeeseen, että en kuullut ajan ottajan ilmoittavan liikkujilla olevan muutama minuutti aikaa. Jatkoin liikkumista, vaikka kuinka pitkään kunnes vahingossa avasin silmät ja huomasin Rosenbergin jo lopettaneen liikkumisen. Muistan myös toisen kerran, jolloin minusta tuntui ääniä olevan valtavasti ja tulevan joka puolelta. Usein tällaisessa hetkessä huomaa liikkuvansa automaattisesti enemmän paikoillaan, jolloin äänet selkeästi vaikuttavat liikkeeseen alitajuntaisesti.

4.1.4 Vaikuttiko todistajien tehtävien tietäminen liikkujana olemiseen?

Tehtävien tietäminen ei vaikuttanut liikkujan kokemukseeni. Pohdimme asiaa syksyllä tehtäviä luodessamme. Katsoimme demovideoita ja lopulta ratkaisimme asian valitsemalla lopulliseen teokseen tehtäviä, jotka pohjautuivat omiin liikkeisiimme ja tapahtumiin, jotka toistuvat joka kerta. Tällaisia ovat esimerkiksi kontakti liikkujien tai liikkujan ja todistajan kesken tai käsien nostaminen ylös, jota me molemmat teemme usein.

Uppoutuessa syvälle Autenttinen liike -työskentelyyn mieleni rauhoittuu, enkä usein ajattele mitään. Kadotan täysin ajantajuni sekä tilallisen hahmotukseni. Tästä syystä ajan otto -tehtävä ei vaikuttanut liikkeeseen, kuten ei myöskään vaatteiden keräys -tehtävä. Luotin siihen, että tehtävän saaneet todistajat keräävät vaatteet pois piirin sisältä ja että liikkuminen olisi näin turvallista.

4.2 Voidaanko Autenttinen liike -työskentelyn aikana tehdyn liikkeen aitous todistaa?

Kukaan muu kuin liikkujat itse eivät voi todistaa onko kokemus liikkeestä autenttinen, aito Autenttinen liike -työskentelyn määritelmän mukaan, eli kumpuaako liike omasta kehosta vai onko se tietoisesti tehtyä, tanssittua. Kuten jo aikaisemmin Autenttinen liike -työskentelyn käsitettä määritellesäni mainitsin, Autenttinen liike -työskentely nimenä on hämäävä, sillä nimen alussa oleva ”Autenttinen” ei kirjaimellisesti tarkoita autenttista niin kuin sen tavallisesti ymmärrämme.

Läpi prosessin olen pohtinut liikkeen aitoutta Autenttinen liike -työskentelyssä. Itse määritän liikkeen ja liikkumisen olevan aitoa, silloin kun kehoni johtaa liikettä ja mieleni ainoastaan seuraa. Kyse on aiemmin Autenttinen liike -työskentelyn kohdalla avaamastani ”liikutetuksi tulemisesta” sen sijaan, että kokemusta johtaisi ajatus ”minä liikun”. Toki kehoni topografisessa maastossa, jossa erilaiset tuntemukset nousevat esiin ja, jota opitut taidot ja tekniikat, moraaliset koodit, tavat ja tottumukset muovaavat (Parviainen 2006, 87), on vuosien tanssin ja liikkeen parissa työskentelyn seurauksena kertynyt monia automaatioita, liikeratoja, jotka keho muistaa ja joita se tiukan paikan tullen käyttää. Autenttinen liike -työskentelyn yhteydessä näen kuitenkin nämäkin aitona kehon kuunteluna.

4.3 Katsottuna oleminen - aitous vs. esiintyisyys

Miten katsottavana oleminen vaikuttaa? Tuleeko liikkujalle tarve esittää tanssia? Riittääkö liike, mikä sillä hetkellä syntyy? Eniten tämän teosprosessin aikana olen miettinyt, pysynkö aitona liikkuessani. Pysynkö aitona, rehellisenä itselleni, tanssilleni, todistajille. Esitänkö jotain? Tanssijana mietin tätä jokaisen esiintymiskerran jälkeen, oli kysymys minkälaisesta esityksestä tahansa. Seisonko asiani takana, esitänkö vai olenko. Tämä korostuu varsinkin rooli- ja hahmotyöskentelyssä, jossa olennaista on olla hahmo, ei esittää sitä.

Prosessin alussa, demokokeiluja aloittaessamme katsottavana oleminen mietittytti minua enemmän kuin prosessin loppuvaiheilla, siihen jo tottuneena. Muistan ensimmäisen demoesityksen, jolloin pyysimme koyleisöksi omia oppilaitani Kuopion tanssiopistolta. Työpäiväkirjassani 17.9. mainitsen:

”Näytänkö jotain itsestäni, jota opettaessani en pyri tuomaan esille. Paljastanko jotain, mitä he eivät tiedä. Kärsiikö auktoriteettini.” Prosessin edetessä koin katsottavana olemisen joka kerta helpomaksi ja kotoisammaksi. Opin luottamaan todistajiin ja siihen, että se miten kehoni minua liikuttaa on itsessään mielenkiintoista. Minun ei tarvitse esittää tanssia, vaan sillä hetkellä syntyvä liike riittää.

Minulle itselleni edellä mainitut kysymykset linkittyvät taisteluun esiintyjyyden ja aitouden välillä. Kuunnellessaan omasta kehosta kumpuavia impulsseja sitä on jollain tapaa paljas, altis arvostelulle. Jotta todella aidosti voi syventyä omaan liikkeeseen, täytyy pystyä riisumaan esiintyjyys liikkeestä. Tämä oli yksi keskeisistä asioista teoksemme luonteessa. Halusimme näyttää, että tässä me olemme ja tällaista me teemme. Jollain tapaa tämä voi näyttäytyä tietynlaisena hyväksynnän hakemisena omalle liikkeelle, vaikka tässä tapauksessa kyse ei ollut siitä. Tarkoituksena oli ainoastaan näyttää, että tämmöistä tämä on, tämmöistä tuli, liikettä arvottamatta.

Ervi Sirénin mielestä ”liikkeessä kotiutumisen ja asumisen edellyksenä ovat kyllästymisen kokemukset, katsomisen kohteena olemisesta luopuminen, unen ja valheen rajatilan löytäminen ja antautumisen kokemukset” (Parviainen 2006, 223). Kirjassa Parviainen kirjoittaa Sirénin näkemyksestä tanssinopetuksen kontekstissa, mutta koen, että juuri tästä on kysymys myös Autenttinen liike -työskentelyn yhteydessä. Koen, että juuri tuo kuvailtu tila minun tulee saavuttaa kyetäkseni tehdä Autenttinen liike -työskentelyä.

5 KOHTI SOTKULLA ESITETTÄVÄÄ NÄYTTÄMÖTEOSTA

Syksyn 2015 aikana olimme keränneet valtavasti informaatiota, jonka avulla edetä kohti Sotkulla nähtävää teosta. Tässä vaiheessa työtämme veivät eteenpäin kuvatut demovideot sekä katsojapalautteet, joiden pohjalta lähdimme viemään teosta kohti helmikuun esitysiltaa. Valtavan informatiomäärän takia mahdollisuuksia, joita lähteä kehittämään oli useita. Kirkastimme lähtöajatustamme Autenttinen liike -työskentelyn tuomisesta esitykselliseksi tapahtumaksi ja varmistimme sen olevan vielä voimassa. Pohdimme, kuinka teos toimisi blackbox-tilassa, mitä se vaatii näyttämöolosuhteilta, mitä pitää lisätä tai korostaa ja mitä kenties poistaa kokonaan. Oleellista oli määritellä, mitä juuri me koreografeina tämän projektin puitteissa halusimme tuoda lavalle asti, sekä mitkä olivat tavoitteemme tämän suhteen.

Etenimme syksyllä rakentamani aikataulun mukaan. Suunnittelimme teoksen ääninauhan ja viimeiselimme todistajien tehtävät sekä loimme teoksen valosuunnitelman ja alustavan suunnitelman tilallisista asioista. Viimeksi mainitut tulivat saamaan lopullisen muotonsa vasta Sotkulla esitystä edeltävänä rakennuspäivänä.

Syksyllä 2015 mietimme käyttävämme teoksen esiintymisvaatteiden suunnitteluun ja toteutukseen ammattilaista. Loppujen lopuksi koimme kuitenkin olennaisimmaksi asiaksi, että vaatteissa on hyvä liikkua. Kumpikin meistä valitsi itselleen sopivan, joustavan esiintymisasun omista vaatteistaan.

KUVA 11. Vaatemuotoilijaopiskelija Oona Vähäkangas piirtämässä muistiin liikettä 7.2.2016 Kuva Janna Loukas, 2016.

Alkukevästä 2016 mietimme eri tapoja ikuistaa Autenttinen liike -työskentelyä samanlaisella ajatuksella kuin liikkujan roolissa oleva tuottaa liikettä, hetkessä tapahtuvana. Tähän löysimme ratkaisun, kun vaatemuotoilijaopiskelijat tulivat piirtämään koulutusohjelmamme tekniikkatunnille. Katsoessamme lopputunnista heidän aikaansaannoksiaan, totesimme tämän olevan lähimpänä tapaa, jota

etsimme. 7. helmikuuta järjestettyihin harjoituksiimme kutsuimme paikalle vaatemuotoilijaopiskelija Oona Vähäkankaan piirtämään muistiin Autenttinen liike -työskentelyämme (kts. liite 7). Nämä olivat erittäin mielenkiintoiset ja antoisat harjoitukset sekä meille että Vähäkankaalle.

Seuraavaksi kerron teoksen esiintyjä-katsoja suhteesta, jonka jälkeen jaan teoksen neljään osaan ja esittelen todistajien tehtävät sekä kerron lopullisen ääninauhan luomisprosessista. Lisäksi avaan teoksen esitystilaa sekä teoksen alkukevään aikana toteutettua markkinointia.

5.1 Esiintyjä-katsoja suhde

Emme käyttäneet teoksessa tavallista esiintyjä-katsoja suhdetta, jossa yleisö toimii ainoastaan teoksen passiivisina vastaanottajina katsomossa istuen. Halusimme osallistaa katsojat osaksi teosta merkittävään rooliin aktiivisina toimijoina, vastaanottajina ja salaisesti myös koreografeina. Halusimme, että teoksesta välittyisi yhdessä olemisen ja tekemisen tunne.

Annette Arlanderin mielestä minkä tahansa esityksen kannalta on oleellista, missä määrin esityksen tavoitteena on pyrkiä luomaan katsojalle yksityinen kokemus ja missä määrin katsojakollektiiville yhteinen kokemus. Yhteisyys pienen yleisömäärän esityksissä voi korostua lähes yhtä vahvasti tai jopa vahvemmin kuin suuren katsojakollektiivin huumaan perustuvissa esityksissä. Keskeiseksi muodostuu usein ei niinkään katsojien välinen suhde toisiinsa, vaan katsojien ja esiintyjien välisen suhteen läheisyys. (Arlander 1998, 49.)

Pyrimme luomaan ilmapiirin, jossa sekä me liikkujat, että katsojat voisimme olla läsnä sekä yksilöinä, omassa tilassamme että ryhmän jäsenenä, yhteisessä tilassa. Olennaista teoksessamme oli sekä katsojien välinen suhde toisiinsa, että katsojien suhde esiintyjiin. Halusimme katsojien kokevan olevansa osa teosta, osa ryhmää, yhdessä liikkujien kanssa. Tästä syystä päätimme tulla sisään esitystilaan yhdessä katsojien kanssa, samanarvoisina. Koska myös katsojien välinen suhde toisiinsa oli keskeinen teoksen onnistumisen kannalta, teoksen alkuun rakensimme tehtäviä, joiden avulla pyrimme ryhmäyttämään katsojia.

Luotimme alkuperäiseen visioomme pitää yleisön jäsenet todistajina eikä osallistaa heitä liikkujiksi. Tätä päätöstä punnitsimme pitkään, sillä mieleemme oli jäänyt Tanssi Itää -iltaman yleisökommentti todistajien kateudesta liikkumista kohtaan. Totesimme yleisön osallistamisen liikkujina olevan yksi hyvä vaihtoehto, jota emme kuitenkaan kokeilisi tällä kertaa.

5.2 Teoksen neljä osaa

Demojen aikana olennaisiksi teemoiksi muodostui uskallus ja rohkeus tehtävien tekoon. Koimme, että ennen itse Autenttinen liike -työskentelyä on oltava aikaa saada ympäröivä tila ja siellä olevat yleisön jäsenet tutuiksi keskenään. Tehtävien tekoon täytyi olla tilaisuus orientoitua ensin helpoilla yhteisillä tehtävillä, jonka jälkeen oman tehtävän tekeminen ei enää tuntuisi niin jännittävältä. Demoista kerätyn informaation pohjalta jaoimme teoksen neljään osaan.

1 Yleisöä aktivoiva osuus. Erilaisten yhteisten tehtävien kautta tavoitteena on tutustua tilaan ja siellä oleviin ihmisiin sekä orientoitua tehtävien tekoon.

2 Rauhoitutaan ja maadotetaan keho ja mieli tähän hetkeen. Teoksen kolmannen osan ohjeistus. Pimeässä valotilanteessa ääninauha ohjeistaa muutaman liikkeen, joiden avulla lisätään kehotietoisuutta. Ääninauha avaa myös Autenttinen liike -työskentelyn metodin ja ohjeistaa mitä seuraavaksi tapahtuu.

3 Itse Autenttinen liike -työskentely. Jokaisella todistajalla on yksi oma tehtävä ja bonustehtävä.

4 Purku/Jakaminen. Kirjoitetaan ja piirretään kokemasta ja näkemästä yhteiselle paperille.
(työpäiväkirjamerkintä tammikuu 2016)

Ensimmäisen osan aikana kuultiin lopullisen ääninauhan raidat ovat 1-10 (kts. liite 3), toisen osan aikana lopullisen ääninauhan raidat 11-16 (kts. liite 3) ja kolmannen osan lopuksi vielä lopullisen ääninauhan raidat 17 ja 18 (kts. liite 3).

5.3 Todistajien tehtävät

UrbanApa x Ateneum -festivaalin jälkeen jatkoimme edelleen todistajien tehtävien kehittämistä. Kirkastimme jokaisen tehtävän lähtökohdat ja tavoitteet, joiden perusteella valitsimme tulevassa teoksessa käytettäväksi mielestämme kaikista parhaiten käytännössä toimivat ja tavoitteitamme palvelevat tehtävät. Jokaiseen tehtävälappuun lisäsimme lisäksi yhden bonustehtävän siltä varalta, jos lappun päätehtävä tuntuisi liian vaikealta tai epämiellyttävältä tai, jos se olisi liian helppo tai nopeasti tehty. Näissä tapauksissa todistajalla olisi mahdollisuus tehdä bonustehtävä päätehtävän sijaan tai lisäksi. Koimme, että tehtävien muokkaamista voisi jatkaa ikuisesti. Lopulta karsimme ja kirkastimme ne lopulliseen muotoonsa. Seuraavaksi esittelen lopulliset tehtävät, joita oli kuusi erilaista. Tehtävät ovat tammikuun 2016 työpäiväkirjamerkinnästäni.

Olet todistaja.

Lisäksi aina kun huomaat kumman tahansa liikkujan käden/käsien olevan sivulla tai ylhäällä, nosta myös omat kätesi sivulle tai ylös. Voit matkia liikkujan asentoa/liikettä tai luoda omaa. Voit pitää kätesi sivuilla/ylhäällä juuri sen aikaa kun haluat.

Bonustehtävä: Kun piirin sisäpuolelle ilmaantuu spottivalo, tehtävänäsi on mennä tähän valoon ja seurata tapahtumia sieltä. Kun valo katoaa, etsi itsellesi uusi paikka piirin kehältä.

Jokaisen katsojan tärkein tehtävä oli todistajan roolissa oleminen. Tämä luki ensimmäisenä jokaisessa tehtävälapussa. Autenttinen liike -työskentelyssä todistaja voi halutessaan matkia tai kokeilla liikkujan liikettä syventääkseen kehollista kokemustaan liikkeen todistamisesta. Loimme edellä maini-

tun tehtävän tästä näkökulmasta. Lapun päätehtävässä todistaja nostaa toisen tai molemmat kä- tensä ylös liikkujan nostaessa kätensä ylös, samaistuen liikkeeseen näin oman kehonsa kautta ja siten syventäen kokemustaan todistamisesta.

Lisäksi tämän tehtävän avulla halusimme vahvistaa teoksen koreografista lähtökohtaa visuaalisen kuvan kautta. Lapun bonustehtävä oli yhteydessä valoihin luoden myös koreografiaa teoksen sisälle todistajan vaihtaessa paikkaa tilassa piirin sisäpuolelle spottivalon ilmestyessä ja kadotessa. Lisäksi halusimme monipuolistaa todistajan katsojakokemusta tarjoten erilaisia paikkoja katsoa ja kokea tapahtuma. Todistajan mennessä piirin sisäpuolelle spottiin myös muiden piirin kehällä olevien todis- tajien näkökentässä tapahtuu muutoksia, mikä omalta osaltaan lisää myös heidän kokemukseensa jotain.

Olet todistaja.

Lisäksi tehtävänäsi on kerätä ringin sisäpuolelle heitetyt vaatteet pois muovipussiin, jonka löydät tilasta roikkumasta. Ennen kuin menet muodostamaan piiriä, hae muovipussi.

Bonustehtäväsi: Voit käydä hakemassa jonkun tilassa roikkuvista soittimista ja tulla takaisin piiriin luomaan sillä äänimaisemaa tai säestämään liikkujia.

Vaatteiden keräys ringin sisäpuolelta oli käytännön turvallisuutta lisäävä tehtävä. Emme silmät sul- jettuina liikkuessamme halunneet liukastua ringin sisäpuolella lojuviin vaatteisiin. Uutena aspektina lisäsimme musiikin tai äänimaailman tuottamisen bonustehtävänä tutkiaksemme musiikkia häiriöteki- jänä liikkeelle.

Olet todistaja.

Lisäksi tehtävänäsi on pitää huoli ajasta. Katso aika kellosta, kun muodostatte ympyrän. 20 minuutin kuluttua sano kuuluvalla äänellä: "Teillä on muutama minuutti aikaa löytää lopetus. Kun olet valmis, voit avata silmäsi."

Bonustehtäväsi: Voit käydä hakemassa jonkun tilassa roikkuvista soittimista ja tulla takaisin piiriin luomaan sillä äänimaisemaa tai säestämään liikkujia.

Autenttinen liike -työskentelyssä todistaja yleensä pitää huolen ajasta ilmoittaen liikkujalla olevan muutama minuutti aikaa löytää lopetus. Ajanotto-tehtäviä, kellottamista niin kuin sitä koreografeina kutsuimme, oli ainoastaan yksi jokaista esitystä kohti. Tämän tehtävän saaneella oli siis suuri vastuu demon tai teoksen ajallisesta hallinnasta ja kestosta. Ilman hänen ilmoitustaan, teos ei loppuisi. Jo- kaisessa demossa ja esityksessä olimme kuitenkin varautuneet pyytämällä jonkun yleisön joukossa olevan tuttumme sanomaan ajanotosta vastaavan todistajan vuorosanat, jos kävisi niin, että tämä itse ei muistaisi tai haluaisi sitä tehdä.

Olet todistaja.

Lisäksi jos liikkuja koskettaa jotakuta ringissä olevaa todistajaa, mene piirin keskelle seisomaan tai istumaan. Voit seistä tai istua ringin keskellä sieltä tapahtumia seuraten juuri sen ajan kuin haluat.

Bonustehtävä: Lisäksi aina kun huomaat kumman tahansa liikkujan käden/käsien olevan sivulla tai ylhäällä, nosta myös omat kätesi sivulle tai ylös. Voit matkia liikkujan asentoa/liikettä tai luoda omaa. Voit pitää kätesi sivuilla/ylhäällä juuri sen aikaa kun haluat.

Edellä mainitun päätehtävän avulla pyrimme aktivoimaan katsojia havaitsemaan liikkujien ja todistajien mahdollisen kontaktin, kosketuksen liikkujien ja todistajien välillä. Tätä seuraavalla katsomispaikan vaihdolla halusimme jälleen monipuolistaa todistajan katsojakokemusta tarjoten erilaisia paikkoja katsoa ja kokea. Lisäksi tämän avulla pyrimme luomaan myös koreografiaa, visuaalista kuvaa teoksen kolmanteen osaan.

Olet todistaja.

Lisäksi tehtävänäsi on seurata vaaleahiuksista/tummahiuksista liikkujaa. Aina, kun hän vaihtaa tasoa ylhäältä alas tai alhaalta ylös, vaihda sinäkin.

Bonustehtävä: Voit laajentaa todistamistasi kohti kokonaisvaltaisempaa liikkumista, oman kehosi kautta, seuraten tummahiuksisen liikkujan liikettä.

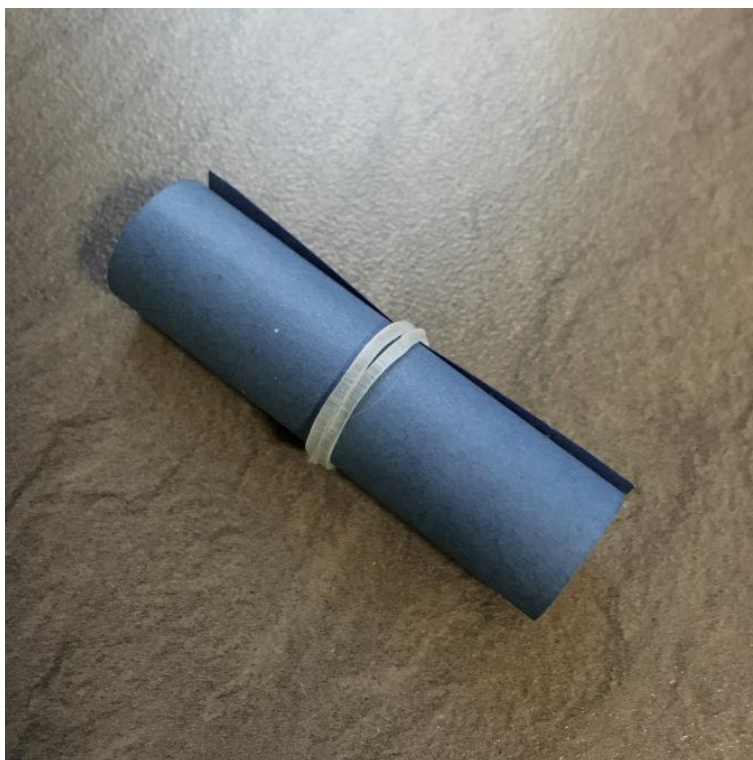
Tasotehtäviä oli kahdenlaisia. Toisessa tehtävänä oli seurata vaaleahiuksista, toisessa tummahiuksista liikkujaa. Tasotehtävän tavoite oli lisätä todistajan kehollista kokemusta liikkeen todistamisesta. Vaihtamalla tasoja seuraten liikkujaa halusimme aktivoida todistajan katsomistapaa, lisätä tarkkaavaisuutta ja kehollista kokemusta. Lisäksi tehtävä toimi koreografisena elementtinä. Bonustehtävän avulla pyrimme lisäämään uuden ulottuvuuden tasojen seuraamiseen ja entisestään syventämään todistajan kehollista kokemusta.

Olet todistaja.

Lisäksi aina, kun liikkujat osuvat toisiinsa tehtävänäsi on kiertää ringi sisäpuolelta ja löytää itsellesi uusi paikka piirin kehällä.

Bonustehtäväsi: Voit inspiroitua näkemästäsi ja kokemastasi. Liikkujien osuessa toisiinsa voit kiertää ringin valitsemallasi tavalla, esimerkiksi kontaten tai liikkuen mudassa. Voit käyttää eri tasoja, esimerkiksi ylä-tai alatasoa.

Lapun päätehtävän tavoitteena oli aikaisemmin avattujen tehtävien tapaan tarjota katsojalle monipuolisempi katsojakokemus vaihtuvista paikoista sekä luoda koreografiaa. Bonustehtävän tarkoitus oli tuoda päätehtävään uusi ulottuvuus erilaisilla, todistajan itse valitsemilla liikkumistavoilla.

KUVA 12. Ripustamista odottava, valmis tehtävärulla. Kuva Fox Marttinen, 2016.

Tulostin tehtävät erivärisille papereille, kunkin tehtävän omalle värilleen. Leikkasin tehtävät pieniksi lapuiksi, jotka rullasin kynän avulla ja suljin rullalle paperin värisillä kumilenkeillä (kts. kuva 12). Teimme rullista kymmenen ja kahdenkymmenen rullan valmiita kokonaisuuksia, jotka sisälsivät tietyn määrän eri tehtäviä. Näin pystyimme hallitsemaan eri tehtävien kokonaismäärää suhteessa paikalle tulevaan yleisöön. Pyrimme jakamaan tehtävät niin, että kaikki mahtuvat tekemään oman tehtävänsä eikä liian ahdasta tungosta pääsisi syntymään. Äänimaiseman luonti -tehtävässä piti myös huomioida saatavilla olevien soitinten määrä. Ainoastaan vaatteiden keräys ja kellottaminen olivat tehtäviä, joita tulisi olemaan ainoastaan yhdet kappaleet kumpaakin.

5.4 Ääninauhan työstö ja viimeistely lopulliseen muotoonsa

Kävimme Rosenbergin kanssa katsomassa Pohjois-Karjalan ammattiopiston tanssijan koulutusohjelman opinnäytetöitä Outokummun Kiisu-teatterilla marraskuussa 2015. Toisena illan juontajista toimi oppilaitoksen ensimmäisen vuosikurssin opiskelija Nelli Ojapalo. Heti hänen äänensä kuultuamme totesimme löytäneemme äänen lopulliseen ääninauhaan. Kuopioon palattuamme otimme häneen yhteyttä ehdottaen yhteistyötä, johon Ojapalo iloksemme suostui.

Ojapalon ääni oli lämmin ja pehmeä, joka toi puheeseen kaipaamaamme hyväksyvää ja sallivaa otetta. Lisäksi hän äänsi tekstin todella tavallisesti painottamatta mitään ylimääräistä. Juuri näitä ominaisuuksia omaavan puhujan toivoimme löytävämmme lopulliseen ääninauhaan. Lisäksi kriteerinäimme oli saada ääninauhan puhujaksi joku, jonka ääntä valtaosa teosta seuraamaan saapuvista ei heti tuntisi.

Teimme lopullisen ääninauhan pohjautuen syksyn aikana tekemiimme demoihin ja niiden pohjalta tehtyihin havaintoihin. Halusimme syventää yleisön kehollista kokemusta ja tilallista havainnointia. Koimme teoksen kolmannen osan vaativan, että yleisön tässä osassa tarvitsemat asiat olisi lämmitetty tutuiksi ennen osan alkamista. Lähdimme hahmottelemaan ääninauhan alkuun erilaisia tehtäviä liittyen tilaan ja siellä oleviin ihmisiin. Ensimmäisen osan lopuksi ääninauha ohjeisti yleisöä sulkemaan silmänsä, jolloin tilaan tuli myös pimeää. Pimeydessä tapahtuvassa toisessa osassa tehtiin muutamia kehotietoisuutta aktivoivia fyysisiä tehtäviä, joiden jälkeen päädyttiin takaisin pystyasentoon seisomaan. Tässä vaiheessa ääninauha esitteli Autenttinen liike -työskentelyä ja teoksessa seuraavaksi tapahtuvat asiat. Tämä osa pysyi melkein samanlaisena kuin se oli jo UrbanApa X Ateneum -festivaaleilla. (kts. liite 3).

Helmikuun alkupuolella Ojapalo vieraili Kuopion Musiikkikeskuksella, jossa harjoittelimme ja äänitimme ääninauhan pala palalta. Kaikki meni hyvin, kunnes lopuksi äänitteitä kuunnellessamme huomasimme taustalle tallentuneen myös viereisestä tilasta kuuluneen pianon soiton. Nauhoittamamme ääninauha oli siis käyttökelvoton. Onneksemme Ojapalon avopuoliso oli ammatiltaan muusikko, jolla oli kotonaan äänityslaitteet. Tämä pelasti tilanteen. Ojapalo äänitti harjoittelemamme materiaalit avopuolisonsa luona ja lähetti ne meille, jonka jälkeen Rosenberg muokkasi ääninauhat oikean mittaisiksi.

Ääntä ajamaan pyysimme Loukaksen, jolle ääninauha oli entuudestaan tuttu. Hänen osansa oli lukea yleisöstä, milloin oli sopiva aika soittaa seuraava ääniraita. Hänen päätettäväkseen jäi, minkä mittaisia taukoja teokseen sen esityshetkellä muodostuisi.

5.5 Avoin valodramaturgia

Valojen osalta halusimme käyttää avointa valodramaturgiaa. Osallistuimme yhdessä Rosenbergin kanssa syksyllä 2015 Jarkko Partasen ja Anni Kleinin viikon kestävään Dirty Dancing -teokseen pohjautuvaan workshoppiin, jossa he esittelivät avoimen dramaturgian ajatuksen osana teosta. Pohtiesamme valoja opinnäytetyöhömme halusimme käyttää heiltä saamaamme ajatusta avoimesta valodramaturgiasta.

Teoksessamme käytetyllä avoimella valodramaturgialla tarkoitamme, sitä että teosta valmisteltaessa on etukäteen päätetty muutamia erilaisia valotilanteita, joita valomies voi käyttää itse valitsemallaan tavalla esityksen aikana. Annoimme valomiehemme, Veli Pekka Kuroselle, muutaman kiinnostuksen kohteen, muun muassa toiveita millä aloittaa ja millä lopettaa. Avoin valodramaturgia koski erityisesti teoksen kolmatta osaa. Ajattelen, että meillä liikkujilla oli oma tehtävämme, todistajilla oma ja valoilta oma. Avoin dramaturgia oli siis omalla tavallaan keskeisessä osassa koko teoksen rakentamisesta. Tämä oli yksi syy, jonka takia halusimme käyttää avointa dramaturgiaa valojen suhteen.

Ensimmäisessä osassa (kts. luku 5.2. s. 36) yleisön tullessa sisään melkein koko tilaa valaisivat lämpimät valot. Halusimme yleisön näkevän tilan ja toisensa, mutta tilan kuitenkin näyttäytyvän lem-

peänä, kutsuvana. Toisen osan ajan tila oli kokonaan pimeä. Halusimme luoda tilanteen, jossa jokainen yleisön jäsen voi halutessaan rauhassa tehdä nauhalta kuuluvat ohjeet ilman ajatusta, että joku näkee. Kolmannen osan käynnistyessä ääninauhan loputtua valaistiin tilassa olevat paperirullat, jotka roikkuivat tilaan sisääntultaessa takaseinällä. Tämän jälkeen keskelle tilaa avautui pyöreähkö, lämmin valotilanne, jossa me liikkujat olimme.

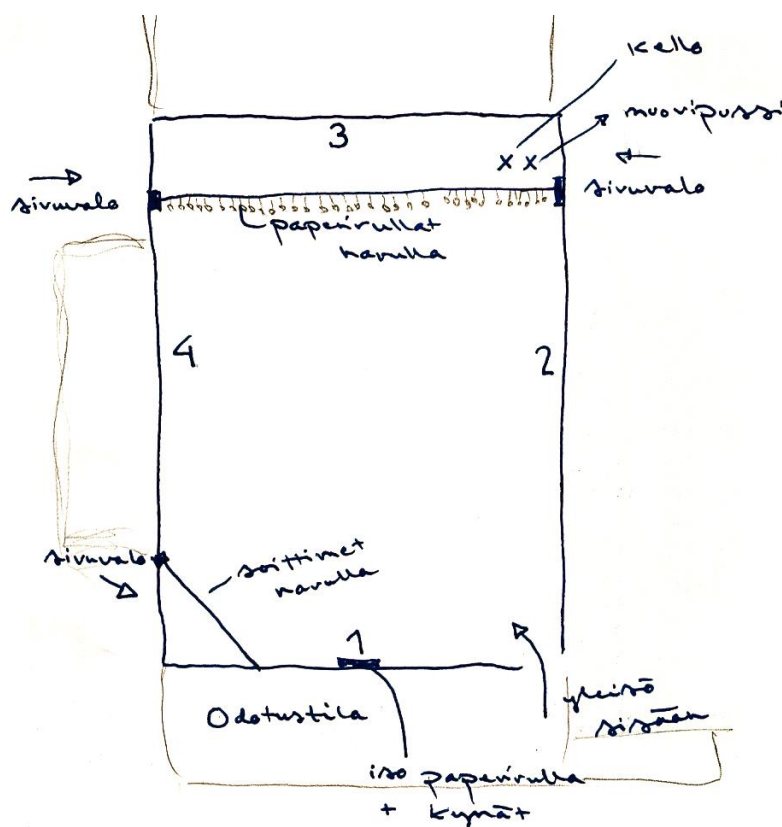
Todistajien muodostettua piirin liikkujien ympärille, alkoi avoimen valordramaturgian osuus. 20 minuuttia valomiehellä oli vapaat kädet valojen suhteen. Olimme edellisenä päivänä katsoneet muutamia valotilanteita, jotka voisivat toimia tässä vaiheessa teosta. Osa todistajien tehtävistä oli suhteessa tilassa oleviin valoihin esimerkkinä: ”Kun piirin sisäpuolelle ilmaantuu spottivalo, tehtävänäsi on mennä tähän valoon ja seurata tapahtumia sieltä. Kun valo katoaa, etsi itsellesi uusi paikka piirin kehältä.”

Olennaista valotilanteita valitessamme oli niiden lempeys ringissä olevia todistajia kohtaan. Ne eivät saaneet tehdä heidän oloaan epä mukavaksi häikästen tai häiriten. Teoksen kolmannessa osassa halusimme myös leikkiä sillä, olivatko todistajat valossa vai eivät, omasta tahdostaan vai valomiehen tahdosta. Halusimme tietoisesti tuoda heidät välillä vastentahtaan valoon, jolloin muut ringissä olijat pystyvät näkemään heidät ja välillä laittamaan piiloon niin, jolloin heidän fokuksensa olisi kenties enemmän liikkujissa.

5.6 Tila

Esitystilana toimi edellä mainittu Kuopion Sotku, joka on tanssille rakennettu blackbox-tila Kuopion keskusta-alueella. Valitsimme olla käyttämättä nousevaa katsomoa, sillä teoksessamme ei ollut tarpeen istua penkeillä. Tila jätettiin hyvin pelkistettyksi. Tumma lattia oli paljas, emmekä käyttäneet tanssimattoja.

Numeroimme tilan neljä seinää ensimmäisen osan tehtäviä varten (kts. kuva 13). Ripustimme paperirullat roikkumaan lähelle seinää numero kolme. Kuronen pyrki luomaan tarkasti rajatuilla sivuvaloilla illuusion paperienrullien roikkumisesta ikään kuin tyhjässä. Hieman rullien takana roikkuivat myös rannekello ja punainen muovipussi, jotka liittyivät vaatteiden kerääjän ja kellottajan tehtäviin. Seinän yksi ja neljä välisessä kulmassa, roikkui erilaisia soittimia saman tyyppisesti valaistuina kuin paperirullat. Asetimme myös teoksen lopussa käytettävän paperirullan ja kynät rehellisesti näkyville tilaan. Tila oli siis visuaalisesti hyvin selkeä ja yksinkertainen, sisältäen pieniä yksityiskohtia.

TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00
näyttämö- pohjapiirros Sotkussa
tilan

KUVA 13. Pohjapiirros Sotkun näyttämötilan käytöstä teoksessa *TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00*. Kuva Veera Ahonen, 2016.

Sotkun odotustilassa oli esillä syksyn 2015 aikana toteutettujen demojen ja esitysten paperirullat, joita yleisö tutkia ennen teoksen alkamista. Myös Oona Vähäkankaan piirtämät kuvat olivat nähtävillä odotustilassa (kts. liite 4).

5.7 Markkinointi

Helmikuun 2016 alussa teimme teokselle oman tapahtumasivun Facebook-palveluun, jonka avulla pyrimme saamaan teokselle näkyvyyttä ja katsojia. Tätä kanavaa käytimme myös teoksesta tiedottamiseen. Teos oli osa Savonia-ammattikorkeakoulun neljännen vuosikurssin tanssinopettajaopiskelijoiden opinnäytteitä esittelevää Lähtölaukaus-festivaalia, joka myös mainosti teostamme heidän sivullaan facebookissa. Rosenberg kokosi kuvatuista materiaaleista teaserin, jonka linkitimme tapahtumasivulle (kts. liite 5). Teimme myös oman julisteen teokselle, jota jaoimme ympäri Kuopiota julkisiin paikkoihin (kts. liite 6). Lopuksi teimme käsiohjelma-aukeaman jo tehdyn julisteen pohjalta (kts. liite 7).

Tiedotuksen visuaaliseen ilmeeseen vaikuttivat halu markkinoida teos katsojille sellaisena kuin se tulisi olemaan. Halusimme ilmaista teoksen luonteen tässä hetkessä tapahtuvana yhteisenä hetkenä sekä tuoda esille teoksen liikkeeseen perustuvan lähtökohdan.

6 TANSSITEOS: TÄS ME 24.2.2016 KLO 19.00

Tanssiteos *TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00* esitettiin Kuopiossa, Sotkulla 24.2.2016. Teos oli osa Savonia-ammattikorkeakoulun neljännen vuosikurssin tanssinopettajaopiskelijoiden opinnäytteitä esittelevää Lähtölaukaus-festivaalia. Teoksemme *TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00* avasi festivaalin. Seuraavaksi kerron teosillasta ja sen kulusta. Avaan kokemusta myös liikkujan näkökulmasta sekä pohdin yleisökeskustelusta nousseita aiheita.

KUVA 14. Pituusjärjestyksen muodostaminen pisimmästä henkilöstä alkaen ja luvun otto yhdestä neljään. Kuva Visa Timonen, 2016.

Teoksen ensimmäisessä osassa (kts. luku 5.2. s. 36) yleisön tullessa sisään tilaan oli mielenkiintoista huomata kaikkien ihmisten ottavan automaattisesti paikan tilan reunoilta. Suuri osa ihmisistä istui alas kuin tullessaan katsomaan tanssiteosta. Myös me esiintyjät, tulimme sisään tilaan yhdessä yleisön kanssa, tarkoituksenamme luoda teoksen alusta asti ilmapiiri, jossa olemme kaikki yhdessä rakentamassa teosta. Ensimmäisen tehtävän kuultuaan, yleisö alkoi muodostaa ääninauhan pyytämää pituusjärjestystä (kts. kuva 14). Tämä aiheutti automaattisesti keskustelua ja luonnollista kanssakäymistä ihmisten välillä, kun he pohtivat ja kokeilivat, kuka on pitempi ja kuka lyhempi. Tässä vaiheessa osa katsomaan tulleista ihmisistä päätti jäädä seuraamaan teosta salin reunalta. Alun tehtävät toimivat juuri niin kuin olimme suunnitelleet. Ne aktivoivat yleisön osallistumaan, tutustuttivat tilaan ja siellä oleviin ihmisiin sekä orientoivat tehtävien tekoon. Yleisöstä tuli välittömästi osa teosta.

Toisesta ja kolmannelta osasta minulla ei ole visuaalista kokemusta, sillä liikkujana silmäni olivat kiinni. Teoksesta kuvatusta videosta näin kuitenkin kaiken menneen niin kuin olimme toivoneet. Ihmiset kävivät hakemassa omat tehtävälaput (kts. kuva 15), muodostivat piirin ja tekivät omia tehtäviään. Myös neljäs osa, purku, sujui niin kuin olimme sen syksyn aikana testanneet (kts. kuva 16).

Koin, että tämä hetki olisi voinut kenties jatkua vähän pidempäänkin, ellei yleisökeskustelulla ja esitystilan purulla olisi ollut kiire alkaa. ”Joku piirtää selkeitä muotoja ja toinen epämääräisempiä viivoja. Yksi kirjoittaa irrallisia sanoja ja joku muu pidempiä kommentteja”, Fox Marttinen kuvailee neljättä osaa teoksesta kirjoittamassaan artikkelissa (Le Danseur Terrible 2016).

KUVA 15. Siirtymä teoksen toisesta osasta kolmanteen. Kuva Visa Timonen, 2016.

Esitys meni mielestäni niin hyvin kuin se vain saattoi mennä. Kuten jo aiemmin mainitsin, emme voineet etukäteen varautua yleisön määrään tai reagointiin. Teoksesta kertovassa artikkelissa Fox Marttinen toteaa, että tavanomaisessa tanssiesityksessä ei yleensä synny vuorovaikutusta muiden yleisön jäsenten kanssa eikä pääse tai joudu esiintyjien kanssa kosketuksiin. ”Ahosen ja Rosenbergin esityskonsepti onnistuu rikkomaan tämän tradition mielekkäässä ilmapiirissä, joka ei ole liian painostava edes suomalaiselle yleisölle”, kirjoittaa Marttinen (Le Danseur Terrible 2016). Myös esiintyjänä koin ilmapiirin miellyttävänä. Teoksen edetessä koin yleisen tunnelman lämpimänä, vastaanottavaisena, sallivana ja odottavana. Minulla oli hyvä olla yhdessä paikalle tulleiden ihmisten kanssa. Yleisöä oli loppujen lopuksi paikalla 41 ihmistä. Tämä oli puolet enemmän kuin mitä olimme odottaneet. Paperirullien tekstit:

kosketus

huomatuksi tuleminen

yhteentöyrmäykset

sattumanvaraisuus ”luottamus sattumanvaraisuuden hyvyyteen”

osallisuus

toimintaan osallistuminen

tunne kuulumisesta

todistettu ryhmän jäsenyys

kaaosta seuraa järjestys
 yhdessä
 turvallinen olo tuntemattomien keskellä ja kanssa
 yhteispeli ja välittäminen
 liian nopeasti
 todistajien ilmeet ja liike
 epätietoisuus
 miltäköhän hänestä tuntuu seistä yksin
 katsoo ympärille
 ihminen on aina yhteydessä toisiin
 ilman toiseutta ei ole ykseyttä
 olin liian väsynyt toteuttamaan lapussa olevaa tehtävää, mutta oli huippua olla vaan
 yhteentörmäyksiä
 huvitusta ärsytystä keskittymistä potkuja
 keskityin enemmän omaan tehtävään kuin esitykseen
 toisen tunteminen
 rauha
 tasapaino
 kohtaamisia hetkiä ääretön kaunis ainutlaatuinen riittävä sydän
 aitous
 tavallaan tosi vapaana, mutta silti niin rajallista, tuli rajoitettu fiilis, kun liikkuja ei päässyt esteistä yli
 muurahaisia
 ootsä okei
 sivusta katsojan roolista aluksi hämmentävä sitten tajusi homman jujun
 varautuneisuus → itsevarmuus, rohkeus
 suoritus vs hurmioroolit
 spontaanisuus arvaamattomuus
 yhteenkuuluvuus ja muista huolehtiminen
 tunto lämpö yhteys
 teki mieli itsekin tanssia
 tahaton tarina
 epävarmuus
 kaari
 rauha levottomuus
 alussa tapahtui aika paljon liikettä sekä liikkujissa että todistajissa. Sitten rauhoittui hiukan
 tempo
 hengitys
 huuliharppu etsintä liikettä ääniä kahinaa hengitystä kierimistä kosketus jalkaan lantioon aika kello
 vastuu yhteinen tila joka hengittää
 mahtava kokemus
 läsnä ja otettu, kiitos
 hetki

ihana vauhti
ihana liike, lisää
comfort with inability
mitä lukee lapuissa, jotka jäivät roikkumaan haluun tietää
yhdessä
satu/tarina
illuusio
mä oisin halunnu musatehtäväläpun
lisää vaikeampia haastavampia tehtäviä
joskus pelkäsin, että liikkuja satuttaa katsojia, viuhuvat kädet
oma aika oma hetki ei pakko

KUVA 16. Teoksen neljäs osa, purku, kirjoittaan ja piirtäen yhteiselle paperille. Kuva Visa Timonen, 2016.

Paperirullan sanat ja lauseet kertovat paljon todistajien kokemuksista. Minulle sieltä nousevat keskeisinä kokemus yhdessä tekemisestä ja osallistumisesta sekä kokemukset todistajien tehtävistä. Koin teoksen konseptiksi, jossa meillä kaikilla oli oma osamme. Jokaisen kokemus oli uniikki, erilainen ja omanlainen. Esitystilanteessa tanssiteos näyttäytyy katsojalle aina sen hetkisen ajan, paikan, mielentilan, kokemusten ja odotusten valossa (Pentti 2005, 169). Tälläkin kertaa katsojan kokemuk-

seen saattoi vaikuttaa sen hetkinen mielentila ja elämäntilanne. Fox Marttinen toteaa teosillasta kirjoittamassaan artikkelissa *TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00* olevan teos, jota ei voi varsinaisesti arvioida hyvä-huono akselilla vaan kyseessä olevan enemmänkin kokemus, joka on jokaiselle yleisön jäsenelle henkilökohtainen (Le Danseur Terrible 2016).

6.1 Oma kokemus liikkujana

Minulle liikkujan kokemus oli olennaisessa osassa teosta. Koin vahvasti olleeni kontaktissa yleisön kanssa liikkuessani. Minun oli turvallinen olo, mikä salli uppoutumisen liikkeeseen. Pystyin luottamaan todistajiin, mikä on olennaista, sillä ilman luottamusta on vaikeaa uskaltaa syventyä omaan liikkumiseen täysin. Liikkujan pitää voida luottaa siihen, että tiukan paikan tullen todistajat pitävät huolen siitä, että liikkujalle ei satu mitään.

Minulle hetkeen syventymistä helpotti myös tilan tuttuus, sillä olimme syksyn Tanssi Itää- iltamassa toteuttaneet demon teoksesta samassa tilassa. Minulla ei ollut tarve suorittaa tai esittää mitään. Päästessäni liikkeelle en ajatellut tai arvottanut. Annoin kehoni kuljettaa minua ja liikkeen viedä. Näin ollen koen harjoittaneeni Autenttinen liike -työskentelyä, enkä esittäneeni valmiiksi suunniteltua tanssikoreografiaa tai näyttäneeni parhaita liikkeitäni. Jälkeenpäin koin myös löytäneeni jälleen uusia asioita liikkumiseeni. Ote työpäiväkirjastani esityksen jälkeen 24.2.2016:

Vapaus, hengitys. Korkeat varpaat. Puolivarpaat, tasapaino. Kävelee kuin tipu, tai kukko. Mielellön offbalancen ja takareiden venytysasennon kierrättäminen. Ympyrät, kaaret. Keho kuin porakoneen terä pöydällä pyörimässä. Pyörii lattialla, seisomassa. Valo yrittää tunkeutua, en halua nähdä. Ympäriällä liikkuva vuoristo.

Teoksen aikana oli haastavaa pitää silmät suljettuina, sillä valot tulivat ylhäältä päin kirkkaina kasvoille. Toinen haaste oli lisäksi olla ottamatta impulsseja nokkahuilun soiton luomasta äänimaisemasta. Minulle on hyvin luontaista liikkua kuunnellen musiikkia ja hyödyntäen sitä automaattisesti. Päivinä, jolloin ei tekisi mieli liikkua, minulle varma tapa päästä liikkeelle on laittaa musiikki soimaan. Teoksen aikana koin kuitenkin, että musiikki ei häirinnyt liikettä. Liike tuli edelleenkin ulos kehostani, ei ajatuksistani.

Myös liikkumisen jälkeen teoksen neljännessä osassa, paperille kirjoittaminen oli hyvin mielenkiintoista, sillä emme liikkujina olleet nähneet, mitä toisessa osassa tapahtui. Oli kiinnostavaa kiertää ja nähdä, mitä paperille ilmestyi.

6.2 Yleisökeskustelusta nousseita aiheita

Teoksen jälkeen järjestimme noin tunnin mittaisen yleisökeskustelun, jonka aikana Fox Marttisen johdolla avasimme tekijöinä teoksemme lähtökohtia ja teosprosessia sekä vastasimme yleisön kysymyksiin. Seuraavaksi käsittelen keskustelun aikana nousseita aiheita.

Yleisökeskustelussa esille nousseita aiheita oli useita. Yksi jo syksyn aikana yleisimmäksi noussut oli vaara. Kokiko kukaan yleisön jäsenistä pelkoa itsensä tai liikkujien puolesta? Vastaukseksi saimme, että kukaan ei pelännyt itsensä puolesta, mikä on hyvä asia. Tunne oli enemmänkin huolenpitoa muista ihmisistä.

Huolenpidosta keskustelu eteni luottamukseen meidän liikkujien välillä sekä luottamukseen meidän ja todistajien välillä. Myös yhteisöllisyys nousi esille. Yleisön jäsenet olivat kokeneet yhteenkuuluvuuden tunnetta toistensa kanssa omatessaan yhteisen tavoitteen. Heille kokemus näyttäytyi sosiaalisena, ryhmäyttävänä. Osa koki kontaktin syntyneen jo pituusjärjestystä muodostettaessa. Tämän jälkeen todettiin tällaisen harjoituksen toimivan myös ryhmäyttämistehtävänä esimerkiksi lapsille tai yrityksille. Yksi ihminen yleisöstä oli kokenut teoksen myös terapeuttisena kokemuksena, mistä keskustelu ajautui aiheeseen, mitä on Autenttinen liike -työskentely terapimuotona.

Yksi yleisössä ollut henkilö kysyi, miten tunne liikkumisesta eroaa muutokeskeisemmän tanssilajin liikkumisen tunteesta. Vastasimme, että Autenttinen liike -työskentelyssä ei tarvitse ajatella mitään vaan voin kuunnella kehoaan antaen sen viedä, kun taas esimerkiksi muutokeskeisemmän lajin esitystilanteessa tanssijalla saattaa keskittyä tarkan materiaalin suorittamiseen ja esittävään ilmaisuun.

Yksi yleisökeskustelun aikana nousseista kysymyksistä oli tukiko vai häiritsivätkö todistajien tehtävät Autenttinen liike -työskentelyn seuraamista. Tämä oli kysymys, jota olimme koreografeina pohtineet paljon teosta luodessa. Osaa tehtävien suorittaminen häiritsi. Heille muodostui tarve suorittaa omat tehtävät mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti. He kokivat olevansa vastuussa. Osa taas koki tehtävien teon ikään kuin valinnaisena, ei pakollisena osana teosta. He sanoivat pystyneensä vapaasti seuraamaan teosta ja kokivat olleensa osa teoksen kulkua läsnäolollaan.

Teoksen alusta asti yleisöllä oli vapaus valita, millä tavalla haluaa itse osallistua teokseen. Ketään ei raahattu reunalta mukaan. Siinä mielessä ei ollut oikeaa eikä väärää tapaa toimia. Toki alun tehtävät sanottiin ääninauhalla niin, että ne koskivat ikään kuin kaikkia tilassa olevia, mistä saattoi tulla paineita ryhmän toimiessa. Osa kuitenkin teki valinnan vain seurata teosta istuen, mikä on aivan yhtä oikea tapa osallistua kuin tehtävien tekeminen. Tehtävät ovat meille tekijöille kuitenkin asia, jota jatkossa voimme miettiä ja kehittää edelleen pidemmälle.

Suurelle osalle yleisökeskusteluun osallistuneista osallistuminen itse teokseen oli uusi kokemus. He eivät olleet ennen olleet katsomassa esitystä, jossa yleisö oli näin suuressa roolissa. Tekijöinä koimme tämän positiivisena asiana, sillä teoksen avulla olimme halunneet tuoda Autenttinen liike -työskentelyn sellaisten ihmisten tietoisuuteen, jotka eivät olleet ennen olleet tekemisissä sen kanssa.

Kysyessämme yleisöltä vastausta opinnäytteemme tärkeimpään kysymykseen ”Oliko tämä teidän mielestänne esitys?”, saimme myöntävän vastauksen. Suurin osa katsomaan tulleista ihmisistä koki käyneensä katsomassa tanssiteoksen. Tämä oli tärkeä tieto meille tekijöinä. Tässä suhteessa olimme siis onnistuneet tavoitteessamme tuoda Autenttinen liike -työskentely lavalle esitykseksi.

Koin yleisökeskustelun todella mielenkiintoiseksi ja tärkeäksi osaksi esitysiltaa. Pääsimme itse puhumaan aiheesta ja kuulemaan katsojakokemuksia. Tämä auttoi minua jäsentämään valmista teostamme, jolloin se avautui entisestään. Osaa yleisöstä teos vaikutti hämmentäneen. Tärkeintä ei kuitenkaan ole, että ymmärtää kaiken, vaan, että teos jää mieleen ja alkaa askarruttamaan katsojaa, toteaa Jorma Uotinen artikkelissaan Tanssintekijä on aikansa välittäjä, kirjassa Tanssitekijät - 35 näkökulmaa koreografian työhön (Uotinen 2005, 66). Seuraavaksi tuon ilmi, mikä minun mielestäni teki siitä esityksen.

7 AUTENTTINEN LIIKE -TYÖSKENTELY ESITYKSELLISENÄ TAPAHTUMANA

Sana ”esitys” voi pitää sisällään melkein mitä vain. Esitys voi olla tarkasti työstetty teos, performanssi, representaatio, presentaatio, spektaakkeli tai mitä tahansa näiden väliltä. Se voi kestää kolme tuntia, minuutin tai olla kestoltaan minkä mittainen tahansa. Mielestäni keskeistä kaikille esityksille on katsojat.

Kun prosessin alkuvaiheessa mies tuli kiittämään esityksestä tehdessämme Autenttinen liike -työskentelyä Valkeisen rannalla, aloimme miettimään voisiko tämä Autenttinen liike -työskentely olla esitys. Katsomassa ollut mies oli nähnyt, kokenut tapahtuman esityksenä, vaikka me liikkujat, ”esiintyjät” emme olleet tarkoituksellisesti tienneet tai tavoitelleet tätä. Mietin, milloin joku tapahtuma on esitys, täytyykö esiintyjien toiminnan olla tarkoituksen mukaista, tietoista? Pohdinnassa olen tällä hetkellä päätenyt ratkaisuun, että tapahtuma on esitys, jos esiintyjä tarkoituksen mukaisesti, tietoisesti esiintyy tai jos katsoja tietoisesti ajattelee, luulee katsovansa esitystä, vaikka esiintyjä ei tietoisikään esiintyvänsä. Mielestäni molemmat voidaan nähdä esityksenä.

Teosprosessin ja ensi-illan jälkeen voin sanoa Autenttinen liike -työskentelyn toimivan esityksellisenä tapahtumana teoksemme kaltaisessa konseptissa. 24.2. Sotkulla nähty teos oli sekä esiintyjien että katsojien mielestä tanssiteos. Esityksen, teoksen siitä loivat mielestäni siinä yhdistyvät elementit, joita oli teoksen alusta loppuun mietitty rakenne eli sen tarkoituksen mukaisuus, näyttämötila, teatterivalot, markkinointi, ja olennaisimpana sitä katsomaan tullut yleisö.

Ensinnäkin teos oli tarkoitettu, valmistettu etukäteen esitykseksi, mikä oli tärkeä elementti esityksellisyyden luomisessa. Konsepti oli alusta loppuun asti mietitty, punnittu. Sitä oli seurannut teosprosessi, jonka aikana teos oli löytänyt esityshetkessä nähdyn muotonsa. Teosta oltiin markkinoitu tanssiteoksena, jolloin katsomaan tuleville ihmisille on luotu valmiiksi mielikuva esityksestä, teoksesta.

Sotku esitystilana loi esityksellisyyden elementin teokseen. Tapahtuma, joka esitetään Sotkulla, tanssille rakennetussa esitystilassa, ohjaa ajattelemaan sen olevan esitys. Teos toimi Sotkulla hyvin, mutta en kuitenkaan ole vakuuttunut, että se oli tai on jatkossa paras tila tämän kaltaiselle konseptille. Näyttämötila asettaa tiettyjä ennako-oletuksia tapahtuvaksi ja koen, että esitystilana Sotku saattoi hieman jopa syödä teostamme lisäten siihen tarpeetonta mystisyyttä esimerkiksi valoilla.

Minua henkilökohtaisesti kiinnostaa juuri tämän konseptin kohdalla julkiset, avoimet tilat. Teoksen luonne vaatii kuitenkin katsojien läsnäolon koko teoksen ajaksi eli julkisella paikallakaan kesken teoksen saattaisi olla vaikea osallistua. Kuten jo aiemmin mainitsin, koin demoesityksemme UrbanApax Ateneum -festivaalilla teoksen ensimmäiseksi oikeaksi esitykseksi huolimatta siitä, että virallisesti se oli vielä demoesitys. Tähän vaikutti julkinen tila, jossa tämänkaltaisen konsepti näyttäytyy heti esityksenä.

Näyttämötilan teatterivalot tekevät paljon ja viimeistelevät mielestäni minkä tahansa konseptin esitykseksi. Usein valot tulevat mukaan teosprosessin loppuvaiheessa, niin kuin tässäkin prosessissa. Usein viimeistään valojen tullessa mukaan työstä kuoriutuu valmis teos.

Kuten jo aiemmin mainitsinkin, katsojat ovat mielestäni elementeistä keskeisimpänä luomassa teoksesta "esitystä". Koen, että jos minulla on katsojia paikalla, voin esittää teoksen esimerkiksi omassa keittiössäni spontaanisti heti paikalla. Teoksemme osallistava luonne, katsojien toiminta ja todistaminen, toimi viimeistelevänä elementtinä teoksemme kasvamisessa esitykseksi. Katsojat tekevät teoksen katsomisellaan.

8 POHDINTA

Koreografisessa prosessissa tutkimme kuinka Autenttinen liike -työskentelyn voi viedä lavatapahtumaksi. Riittääkö Autenttinen liike -työskentely sellaisenaan? Onko se itsessään tarpeeksi mielenkiintoista katsottavaa? Miten häiriötekijät eli katsojat vaikuttavat liikkujan? Säilyykö liike edelleen aiotona, jos sillä on yleisöä? Työprosessimme aikana tutkimme erilaisia tapoja vastata yllä mainittuihin kysymyksiin. 24.2.2016 Sotkulla nähdyn teoksen jälkeen voin todeta, että Autenttinen liike -työskentelyn voi tuoda lavalle ja silloin se on esitys. Yleisössä olleet kokivat illan päätteeksi nähneensä tanssiteoksen, jossa Autenttinen liike -työskentely nähtiin esityksellisenä tapahtumana.

Puolessa välissä prosessia, Taidelukio Lumitin vierailun jälkeen koin Autenttinen liike -työskentelyn olevan tarpeeksi mielenkiintoista katsottavaa sellaisenaankin, mutta halusimme kuitenkin viedä kehittämämme tehtävät myös Sotkulle. Häiriötekijöiden vaikutuksen liikkeeseen koen riippuvan hetkestä. Jos liikkuja pääsee uppoutumaan tarpeeksi syvälle omaan liikkeeseen, häiriötekijät eivät vaikuta. Jos liikkuminen jää pinnalliseksi, häiriötekijät voivat antaa impulsseja liikkeelle. Tämä on minun omakohtainen kokemukseni liikkujana, ei tieteellisesti todistettu fakta.

Työstäessämme teosta punnitsimme yhtenä vaihtoehtona yleisön osallistamista liikkujan rooliin. Lopulta halusimme kuitenkin kokeilla alkuperäistä ajatustamme yleisöstä todistajan roolissa. Sotkulla nähdyssä valmiissa teoksessa minulle tuli vahva tunne, että nyt pitäisi itseasiassa tapahtua jotain muuta, ääninauhan sanoessa ”nouskaa ylös seisoma-asentoon”. Koin, että yleisön olisi pitänyt saada tulla lattialle kanssamme ja päästä liikkumaan. Mielestäni Sotkulla nähdyssä versiossa teoksen kokonaisrakenne katkesi hieman tuossa kohtaa. Yleisölle ikään kuin vilautettiin toisessa osassa, mitä voisi tapahtua seuraavaksi, jonka jälkeen heidät asetettiin katsojiksi. En kuitenkaan sano, että emme olisi olleet tarpeeksi rohkeita ottamaan yleisöä mukaan liikkeeseen. Sen hetkinen valintamme edetä prosessissa oli osallistaa heidät ainoastaan todistajan roolissa.

Teoksen seuraava vaihe olisi siis mielestäni kehitellä teosta siihen suuntaan, että se sisältäisi yleisön ottamisen mukaan Autenttinen liike -työskentelyyn liikkujan roolissa. Tämän esityskonseptin kokeiltuani lähtisin kehittämään teosta niin, että yleisö pääsisi mukaan liikkumaan. Kokonaisuudessaan myös teoksen alkuosa näyttäytyi minulle hieman varovaisena itse esitysiltana. Yleisön ollessa paikalla olisin kaivannut tilanteeseen enemmän haastetta tehtäviin ja ehkä vähän huumoria. Esimerkiksi pituusjärjestyksen muodostamisen jälkeen numerot seinälle siirtymiseen olisivat voineet tulla yllättävämmässä järjestyksessä, mikä olisi luonut tarkkaavaisempaa ilmapiiriä. Näitä huomioita ei kuitenkaan pysty keksimään ennen kuin itse esitystilanteessa. Jo Sotkulla esitystä edeltäneissä valotreenneissä nousi esiin muutamia kehitysjatuksia, mutta koska ääninauha oli ollut pakko viimeistellä lopulliseen muotoonsa jo hyvissä ajoin, emme voineet enää muuttaa teoksen rakenteessa mitään, mikä oli ehkä hyväkin, sillä pääsimme näkemään tämän version teoksesta. Niin kuin missään muusakaan asiassa elämässä, askelten yli ei voi hypätä, vaan pitää antaa prosessin tapahtua. Ensimmäisen esityksen jälkeen teos lähteekin usein vasta kehittymään lopulliseen muotoonsa.

Opinnäytetyön tekeminen parin kanssa vahvasti haluani työskennellä yhdessä muiden ihmisten kanssa. Koen opettamisen ja koreografian teon joskus yksinäiseksi työksi. Tämän teosprosessin myötä huomaan tällä hetkellä pitäväni enemmän juuri yhteistyöstä. Koen sen hedelmällisemmäksi kuin yksin työskentelyn. Prosessin aikana sain työskennellä työparini Rosenbergin kanssa sekä oppia hänen tavastaan työskennellä ja työstää koreografiaa. Prosessin aikana meillä oli haasteita johtuen erilaisista tottumuksista työskentelytapojen suhteen. Koin kuitenkin, että työparina täydensimme toisiamme läpi prosessin oppien koko ajan lisää sekä aiheestamme että itsestämme työskentelijöinä toistemme kautta.

Koreografeina ja tanssintekijöinä yhteistä meille molemmille on uskallus sietää epävarmuutta ja tietämättömyyttä. ”Kun tämän on oppinut ymmärtämään ja hyväksymään erottamattomaksi osaksi omaa työskentelyä ja jopa sen edellytykseksi, epävarmuudesta onkin tullut voimavara ja liikkeellä pitävä stimulantti”, kirjoittaa Alpo Aaltokoski epävarmuudesta koreografian teossa (Aaltokoski 2005, 74). Koen juuri tämän asian vieneen prosessiamme eteenpäin.

Prosessin aikana saimme myös työllemme ammattikentän palautetta sekä Tanssi Itää -iltaman, UrbanApa x Ateneum -festivaalin että Lumit-taidelukio vierailun aikana tutustuen tanssin kenttään. Koen, että työ Autenttinen liike -työskentelyn parissa vahvasti käsitystäni liikkeen voimasta. Aion jatkaa Autenttinen liike -työskentelyn parissa työskentelyä sekä esityskonseptissa että harjoitusmuotona.

Prosessi oli kaikkiaan arvokas ja opettava kokemus. Koen oppineeni entisestään teosprosessista sekä kokonaisuuksien hallinnasta. Opin aikatauluttamaan pitkää työprosessia ja opin pitkäjänteisyyttä oman työni suhteen. Opinnäytetyön tekeminen loi myös lisää uskoa omaan työhöni. Opin paljon myös itsestäni sekä työskentelytavoistani. Sain uusia näkökulmia tanssin tekemiseen ja katsomiseen, sekä uusia työtapoja projektien toteuttamiseen. Koin teoksen toisena koreografina pitkän teosprosessin, joka toteutuksellisesti kesti seitsemän kuukautta ja jatkuu yhä reflektoinnin muodossa. Olen saanut jotain, millä rakentaa. Prosessin aikana pohdin ja syvensin omaa tanssikäsitystäni miettimällä mitä tanssi on, miten itse sen näen sekä mihin sijoitan itseni tanssin kentälle. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin. Prosessi oli antoisa ja toivon, että oppimani asiat kulkevat mukanani tulevaisuuden haasteissa.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

AALTOKOSKI, Alpo 2005. Sukellus tuntemattomaan. Julkaisussa JYRKÄ, Hannele (toim.). Tanssintekijät - 35 näkökulmaa koreografin työhön. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

ARLANDER, Annette 1998. Esitys tilana. Teatteritaiteen taiteellispainotteisen tohtorintutkinnon kirjallinen osuus. Teatterikorkeakoulu, ohjauksen ja dramaturgian laitos, ohjauksen koulutusohjelma. Vantaa: Tummavuoren Kirjapaino Oy.

AUNOLA, Anniina, PYLKKÄNEN, Laura 2006 [Verkkoaineisto]. Terve Tanssi! – Yhteisötanssihanke luentomateriaali, Tanssi vanhustyön voimavarana, Terve Kuopio, Tanssin aluekeskus Kuopio. [Viitattu 23.4.2016] Saatavissa: <http://www.palmenia.helsinki.fi/laku/seminaari/kantonen.pdf>

HAAPALA, Sami Henrik 2013 [Verkkoaineisto]. Upotettu Katsoja. Teatteri&Tanssi+Sirkus- lehti. [Viitattu 17.4.2016] Saatavissa: http://samihenrik.me/wp-content/uploads/2015/07/Upotettu-katsoja_Net.pdf

KEKÄLÄINEN Sanna 2005. Tilaa ajattelevalle, älykkäälle keholle. Julkaisussa JYRKÄ, Hannele (toim.). Tanssintekijät - 35 näkökulmaa koreografin työhön. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

LE DANSEUR TERRIBLE [todellinen nimi Fox MARTTINEN] 2016-03-01 [Verkkoaineisto]. Karoliina Rosenberg ja Veera Ahonen: TÄS ME. Faux Pas- Harha-askelia tanssimaailmassa. [Viitattu 1.5.2016]: Saatavissa: <https://ledanseurterrible.wordpress.com/2016/03/01/karoliina-rosenberg-veera-ahonen-tas-me/>

LÄHDESMÄKI, T., HURME, P., KOSKIMAA, R., MIKKOLA, L., HIMBERG, T. 2015 [Verkkoaineisto]. Menetelmäpolkuja humanisteille. Fenomenologinen tutkimus. Hermeneuttinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto, humanistinen tiedekunta. Saatavissa [Viitattu 17.4.2016]: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/met/hum/metetelmapolkuja/metetelmapolku/tutkimusstrategiat/fenomenologinen-tutkimus>

MONNI, Kirsi 2004 [Verkkoaineisto]. Alexander -tekniikka ja Autenttinen liike -työskentely. Kaksi kehontietouden harjoittamisen metodia. Teatterikorkeakoulu Helsinki. Tanssitaiteen laitoksen julkaisusarja Kinesis 1. [Viitattu 23.4.2016] Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/32982/kinesis1.pdf?sequence=1>

PARVIAINEN, Jaana 2006. Meduusan liike. Mobiiliajan tiedonmuodostuksen filosofisa. Helsinki: Gaudeamus Kirja/ Oy Yliopistokustannus University Press Finland.

PENTTI, Liisa 2005. Kehoni on kuvani. Julkaisussa JYRKÄ, Hannele (toim.). Tanssintekijät - 35 näkökulmaa koreografin työhön. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

PRESTON-DUNLOP, V., SANCHEZ-COLBERG, A. 2010. Dance and the Performative. Hampshire: Verve Publishing

Tanssin Tiedotuskeskus 2010 [Verkkoaineisto]. Oppaan sanasto. Improvisaatio. Saatavissa [Viitattu 1.5.2016]: <http://www.danceinfo.fi/johdatus-tanssiin/voiko-hiipiminen-olla-tanssia-opas-tanssitaitteen-katsomiseen/oppaan-sanasto/>

UOTINEN, Jorma 2005. Tanssintekijä on aikansa välittäjä. Julkaisussa JYRKKÄ, Hannele (toim.). Tanssintekijät - 35 näkökulmaa koreografin työhön. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Yhteisötaide 2016 [Verkkoaineisto]. Yhteisötaiteen tavoitteet. Saatavissa [Viitattu 17.4.2016]: <http://yhteisotaide.weebly.com/yhteisotaiteen-tavoitteet.html>

Yle Radio 1, HEIKKINEN, Anu 12.1.2015 [Haastattelu]. Katsoja, olet keskellä esitystä! Sarja: Kultakuume. Lähetyksessä haastateltavina: Sami Henrik Haapala ja Lija Fischer. [Viitattu 17.4.2016] Saatavissa: <http://areena.yle.fi/1-2532204>

LIITE 1: VIDEO TEOSHAKUIHIN

Saatavissa: https://www.youtube.com/watch?v=kT0r_CWzzAY

LIITE 2: ÄÄNINAUHA URBANAPA X ATENEUM-FESTIVAALIA VARTEN

Liikkujat asettuvat makaamaan keskelle tilaa. Ihmiset saapuvat/ovat saapuneet tilaan.

(Tilassa soi musiikki ja musiikki lakkaa?)

Veera: Sä tulet näkemään palasen musta. Siitä mitä mä ja mun keho ollaan tänään. Tän hetken ajan mä en arvostele itseäni tai liikettäni. Mä en yritä ajatella tai esittää mitään. Mä annan mun kehon olla just sellanen, kun se tänään on ja liikkua just niin kuin se tänään liikkuu tai ei liiku. Sulla on lupa katsoa. Sun ei tarvitse miettiä tykkäätkö sä siitä mitä näät. Just nyt, näe vain se mitä on tässä hetkessä. Nyt ei oo olemassa hyvää tai huonoa. On vaan tää hetki. (Liikkujan ääni)

Karkki: Tuki maasta. Riuhtomista, hengitä. Kohti tilaa. Käden suihkaus. Sisältä päin eri. Saa katsoa. Läiskyttää. Pohjasta pintaan. Tuttuja kaaria. Toisto ja edestakaisuus. SULLA ON LUPA KATSOA Jalka ylös, kierähtää, kierähtää kierähtää- pää maassa, lantio ylhäällä. JUST NYT Pää. Painovoima ja Painumat.

Janna:

Pysähdy siihen, missä nyt olet. Hengitä kerran syvään ja sulje silmäsi.

Tänään on lokakuun kymmenes päivä ja kello on 13:00/14:00.

Seuraavien kahdenkymmenen minuutin ajaksi haastamme teidät olemaan läsnä tässä hetkessä. Kenenkään ei tarvitse yrittää tai olla mitään muuta kuin mitä on. Hengitä syvään ja uloshengityksellä vapauta mielesi kaikesta turhasta.

Miltä kehossasi tuntuu juuri nyt?

Onko jokin kohta erityisen jännittynyt?

Suuntaa ajatuksesi ja hengityksesi siihen kohtaan kehoasi. Koeta päästää irti jännityksestä ja rentouttaa koko kehosi. Tunne kehon paino ja lattian tuki jalkojesi alla.

Authentic movement eli autenttinen liike on improvisaatiolähtöistä liikkeen vapauteen perustuvaa hetkessä olemisen tutkimista ja harjoittelua. Autenttista liikettä tehdään usein silmät kiinni hiljaisuudessa. Liikkujan roolissa oleva katsoo sisäänpäin omaan kehoonsa ja seuraa sieltä kumpuavia liikeimpulsseja.

Silmät kiinni oleva liikkuja tarvitsee todistajan. Tänään te kaikki olette todistajia kahdelle liikkujalle. Katsomalla te annatte todistajina liikkeelle merkityksen. Todistajan tehtävä on myös suojella liikkujaa. Liikkujat voivat olla kontaktissa toisiinsa ja todistajiin. Jos kuitenkin näyttää siltä, että sinua itseäsi, toista todistajaa tai jompaa kumpaa liikkujista voi sattua, ohjaa silmät kiinni olevaa liikkujaa kosketuksellasi. Reagoi siis siihen mitä näet ja koet.

Jokaisella todistajalla on lisäksi yksi oma tehtävä. Kun kohta avaat silmät, näet ihmisen, jolla on keltainen peltipurkki kädessään. Ota purkista yksi lappu. Lue se ja paina mieleen oma tehtäväsi. Tämän jälkeen siirry muodostamaan piiri liikkujien ympärille yhdessä muiden todistajien kanssa. Koko teoksen ajan pidä huoli, että silmät kiinni olevat liikkujat eivät pääse poistumaan piiristä.

Nyt voit avata silmäsi.

Piirin muodostaminen ja 15 minuutin autenttinen. Aikatodistaja lopettaa setin sanoihin "Vielä muutama minuutti aikaa löytää lopetus. Kun olet valmis, avaa silmäsi."

Liikkujat avaavat silmät.

Sulje silmäsi. Kiitos todistamisesta. Ota hetki aikaa itsellesi ja käy läpi, mitä näit ja koit todistajan roolissa. Kun olet valmis, avaa silmäsi. Tule kirjoittamaan tai piirtämään jotakin kokemuksestasi yhteiselle paperille.

Todistajien ollessa silmät suljettuina, liikkujat avaavat paperin ja laittavat kynät esille.

Paperille päivämäärä, kellonaika ja paikka.

The End (luultavasti seuraavien tutkijoiden teos alkaa, joka toimii luontevana lopetuksena/jatkumona)

LIITE 3: LOPULLINEN ÄÄNINAUHA

Ääninauha- TÄS ME 24.2. klo 19.00

Ihmiset saapuvat tilaan.

Raita 1

Tänään on 24. helmikuuta ja kello on 19.00. Ensimmäiseksi, muodostakaa jono pituusjärjestyksessä. Pisin henkilö asettuu lähimmäs seinää 3 kasvot kohti tätä seinää. Lyhin henkilö jää lähimmäksi seinää 1 kasvot kohti seinää 3.

Raita 2

Ottakaa ääneen luku neljään aloittaen pisimmästä henkilöstä. Muista oma numerosi.

Raita 3a

Ykköset siirtykää seinälle 1.

Raita 3b

Kakkoset siirtykää seinälle 2.

Raita 3c

Kolmoset siirtykää seinälle 3.

Raita 3d

Neloset siirtykää seinälle 4.

Raita 4

Nyt, riisukaa kengät ja asettakaa ne lattialle seinän viereen. Jääkää seisomaan omien kenkien eteen katse kohti vastakkaista seinää.

Raita 5

Vaihtakaa paikkaa oikealle seuraavan kenkäparin kohdalle.

Raita 6

Seuraavaksi vaihtakaa paikkoja tilassa niin, että kukaan ei saa asettua vieressään vasemmalla tai oikealla olevien kenkäparien kohdalle.

Raita 7

Anna katseesi kiertää tilassa, kun tavoitat jonkun henkilön katseen, vaihtakaa paikkaa keskenänne. Vaihda niin monta kertaa, kunnes olet käynyt jokaisella neljällä seinällä/seinustalla. Kun olet valmis, jää seisomaan ja siirrä oikea jalkasi selkeästi edemmäs kuin vasen jalkasi.

Raita 8

Anna painon siirtyä oikealle jalalle ja viedä sinut liikkeelle. Lähde vapaasti kävelemään tilassa.

Raita 9

Anna jalkapohjiesi rullata lattianpintaa vasten, hengityksesi virrata ja käsiesi heilua rennosti sivuilla.

Raita 10

Kiinnitä huomiota tilassa oleviin ihmisiin ja esineisiin. Mitä näet?

Raita 11

Pysähdy siihen, missä nyt olet. Hengitä kerran syvään ja sulje silmäsi. Seuraavien kahdenkymmenen minuutin ajaksi haastamme teidät olemaan läsnä tässä hetkessä. Kenenkään ei tarvitse yrittää tai olla mitään muuta kuin mitä on.

Raita 12

Keskity kuuntelemaan hengitystäsi. Sinun ei tarvitse muuttaa siitä mitään, anna sen virrata vapaasti. Miltä kehossasi tuntuu juuri nyt? Jos jossain osassa kehoasi tunnet kylmyyttä tai lämpöä, jännitystä tai rentoutta, niin vain huomioi se, arvostelematta ja yrittämättä muuttaa tuntemuksiasi. Anna itsesi rauhoittua tähän hetkeen.

Raita 13

Tunne kehon paino ja lattian tuki jalkojesi alla.

Siirrä painoa kantapäiltä päkiöille, sivulta toiselle.

Anna painon taas jakautua tasaisesti molemmille jaloille.

Tunne kuinka kasvat lattian pinnasta koko matkan jalkaterien, polvien, lantion, selkärangan ja päälaen läpi suoraan ylöspäin.

Raita 14

Seuraavalla sisäänhengityksellä nosta molemmat kätesi hitaasti kohti kattoa ja venytä kehosi täyteen pituuteensa. Uloshengityksellä tiputa kätesi alas ja anna pääsi painon lähteä viemään sinua kohti lattiapintaa. Voit jatkaa painon pudotusta niin pitkälle kuin haluat.

Raita 15

Palauta itsesi neutraaliin seisoma-asentoon rauhassa omaan tahtiisi. Pidä silmäsi edelleen kiinni.

Raita 16

Authentic movement eli autenttinen liike on improvisatorista liikkeen vapauteen perustuvaa hetkessä olemisen tutkimista ja harjoittelua ilman tapahtumien arvottamista. Autenttista liikettä tehdään usein silmät kiinni hiljaisuudessa. Liikkujan roolissa oleva katsoo sisäänpäin omaan kehoonsa ja seuraa sieltä kumpuavia liikeimpulsseja.

Silmät kiinni oleva liikkuja tarvitsee todistajan. Tänään te kaikki olette todistajia kahdelle liikkujalle. Katsomalla ja olemalla läsnä te annatte todistajina liikkeelle merkityksen. Todistajan tehtävä on myös suojella liikkujaa. Liikkujat voivat olla kontaktissa toisiinsa ja todistajiin. Jos kuitenkin näyttää siltä, että sinua itseäsi, toista todistajaa tai jompaa kumpaa liikkujista voi sattua, ohjaa silmät kiinni olevaa liikkujaa kosketuksellasi. Reagoi siis siihen mitä näet ja koet.

Jokaisella todistajalla on myös lisätehtävä. Kun kohta avaat silmäsi, käy valitsemassa tilassa roikkuvista rullista yksi itsellesi. Lue se ja paina mieleen oma tehtäväsi. Tämän jälkeen siirry muodostamaan piiri liikkujien ympärille yhdessä muiden todistajien kanssa. Pidä huoli, että silmät kiinni olevat liikkujat eivät pääse poistumaan piiristä.

Nyt voit avata silmäsi.

Piirin muodostaminen ja 20 minuutin autenttinen. Aikatodistaja lopettaa setin sanoihin "Vielä muutama minuutti aikaa löytää lopetus. Kun olet valmis, avaa silmäsi."

Liikkujat avaavat silmät.

Raita 17

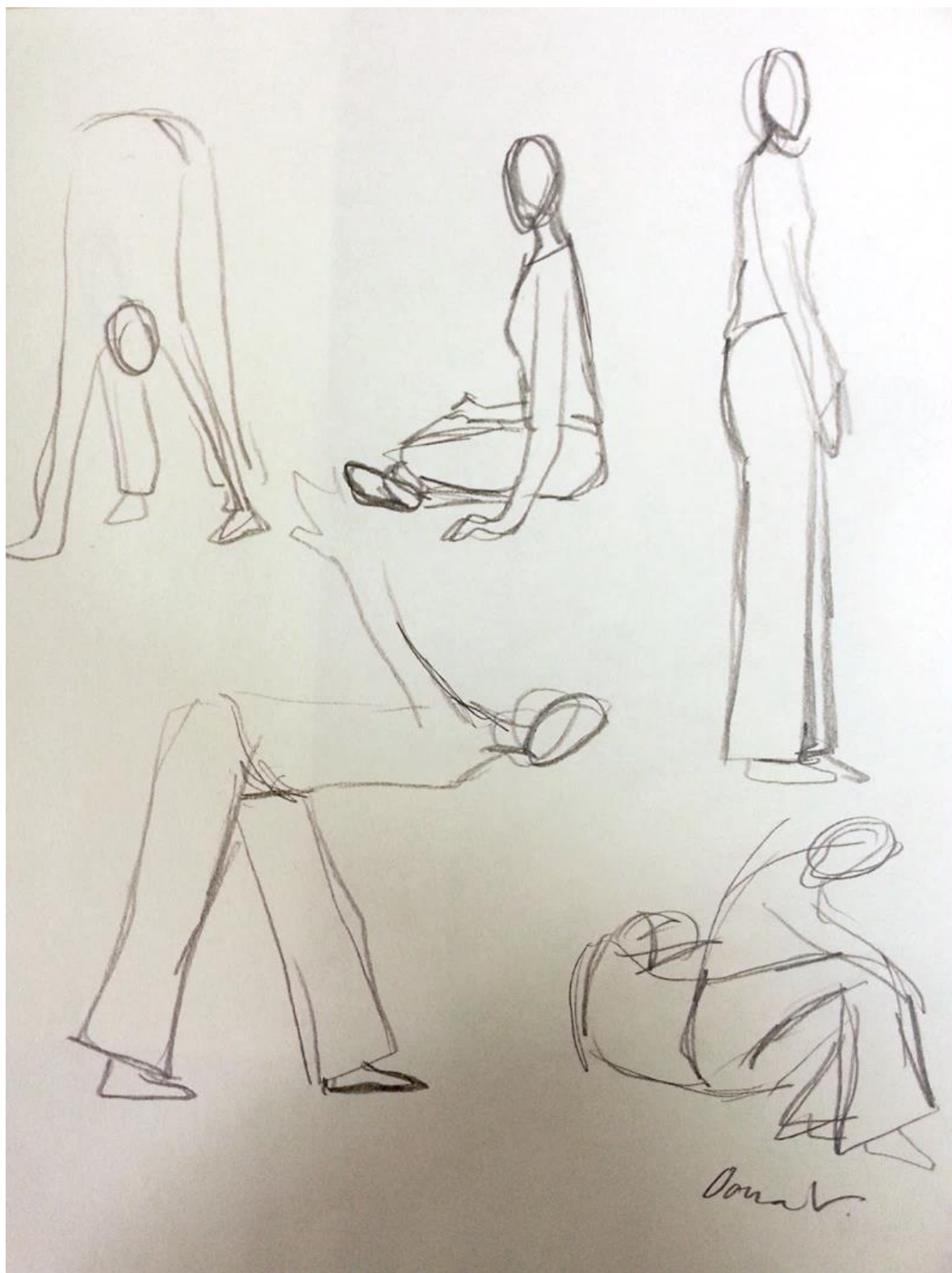
Sulje silmäsi. Kiitos todistamisesta. Ota hetki aikaa itsellesi ja käy läpi, mitä näit ja koit todistajan roolissa.

Raita 18

Kun olet valmis, avaa silmäsi. Tule kirjoittamaan tai piirtämään jotakin kokemuksestasi yhteiselle paperille.

Todistajien alkaessa avata silmiään, paperi avataan ja kynät otetaan esille.

LIITE 4: OONA VÄHÄKANKAAN PIIRROS 7.2. TREENEISTÄ

LIITE 5: TÄS ME 24.2. KLO 19.00 TEASER

Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=G1X4TBZAVRw>

TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00

Keskiviikko 24.2.2016 klo 19.00 Sotku, Suokatu 42/2 Kuopio

Konsepti ja liike: Veera Ahonen & Karoliina Rosenberg

Paikkavaraukset ja lisätiedot: lahtolaukaus@gmail.com

Facebook: TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00 Vapaa pääsy!

LIITE 7: TÄS ME 24.2. KLO 19 KÄSIOHJELMA SIVUT 1 JA 2

TÄS ME 24.2.2016 klo 19.00

Konsepti ja tanssi:
Veera Ahonen & Karoliina Rosenberg

Ääni: Nelli Ojapalo
Äänen ajo: Janna Loukas
Valot: Veli Pekka Kuronen

Kiitos Janna Loukas, Paula Salosaari,
Nelli Ojapalo, Niko, Nuutti